

Godište XVIII. • broj 2 • veljača 2023.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Korizma kao
egzodus – put
iz ropstva i
ovisnosti u
slobodu

Korizma kao
prilika za
„digitalni post“

Gospin odnos
prema svijetu i
vječnosti

Silazak u crkvu

'Evo majke moje
i braće moje!
(Mt 12, 49)

ČUDNI LJUDI
U MEĐUGORJU

LJUDI MIRA

RATNICI MIRA

ČUDESNO ISKUSTVO
OTVARANJA SRDACA

BRAK NAŠ
SVAGDAŠNJI

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Molite se sa mnom za mir jer Sotona želi rat i mržnju u srcima i narodima. Zato molite i žrtvujte vaše dane postom i pokorom da vam Bog da mir. Budućnost je na raskrižju, jer moderni čovjek ne želi Boga. Zato čovječanstvo ide prema propasti. Vi ste, dječice, moja nada. Molite se sa mnom kako bi se ostvarilo ono što sam započela u Fatimi i ovdje. Molite i svjedočite mir u vašem okružju i budite ljudi mira. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina škola

Korizma kao egzodus – put iz ropstva i ovisnosti u slobodu, FRA T. PERVAN
Korizma kao prilika za „digitalni post“, D. PAVIĆ
Gospin odnos prema svijetu i vječnosti, FRA M. ŠAKOTA
Čudni ljudi u Međugorju, FRA S. KRALJEVIĆ
Silazak u crkvu, I. ŠARAC
Čudesno iskustvo otvaranja srđaca, FRA M. ŠAKOTA
Ratnici mira, P. TOMIĆ

Događanja

‘Evo majke moje i braće moje!’ (Mt 12, 49), FRA Z. PAVIĆIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Ljudi mira, K. MILETIĆ
Brak naš svagdašnji, M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Iz života Crkve

Trideset i tri teze u vremenu epohalnih promjena, FRA T. PERVAN

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Riječ blag, njezine izvedenice i složenice, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šalžete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KORIZMA – „TKO LJUBI, TAJ SE OBRAĆA!“

Korizma je poziv da obnovimo vjeru i pripravimo duše za blagdan Uskrsa. Nudi nam se prilika za razmišljanje o samom srcu kršćanskog života – ljubavi – onoj našoj ljudskoj i onoj savršenoj našega Gospodina. Upravo u ljubavi valja nam obnoviti svoj hod vjere, kao pojedinci i kao zajednica, uz pomoć Božje riječi i sakramenata. Korizmeno putovanje obilježeno molitvom i darivanjem, šutnjom i postom, potiče nas na iskreno priznanje svih grijeha i da ispravimo uvrede Bogu i štetu učinjenu drugima kroz nepravdu ili sablazan. Pred nama je prilika da sagledamo red i hijerarhiju u našim životima, da svetkujemo i proživimo korizmu ne odvajajući se od „nečistih“, nego da kao Tijelo Kristovo uzrastemo u ljubavi, milosrđu i empatiji. To je okrepljujuće vrijeme za istinu. Korizma nas također vodi prema onoj najsvetijoj i najstrašnijoj dionici – Kristovoj mucu.

Koji kršćanin želi stići na Veliki tjedan sa svojim nečistim srcem, mislima punim ludosti, površnosti i egoizma? Nadamo se da su takvi malobrojni. Na korizmu obnovu posebno nas je poticao i naš fra Slavko Barbarić naglašavajući doista ono najbitnije: „Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

Da: „Tko ljubi taj se obraća!“ Pouka je to koju ćemo, zasigurno, i ove korizme čuti od mnogih propovjednika u Međugorju, razaznati jasan poziv i poruku da naš problem nije ateizam drugih, nego baš onaj koji vlada u nama, koji u manjoj ili većoj mjeri „stanuje“ u nama samima. Evangelizacija, pa i ova „nova“, polazi od spoznaje vlastite nevjere. Iskrenost prema sebi, spoznaja o sebi, bitna je pretpostavka iskrenosti prema Bogu, i upoznavanja Boga. Za iskreno i skrušeno priznanje grijeha slijedi odgovor oprost, dobrote i smilovanja. Korizma nije samo vrijeme pročišćenja, ona je i doba svetosti — vrijeme rasta u dobroti i ljubavi, vrijeme suobličavanja s Božjom obličjem. Stoga je sakrament ispovijedi prikladan i nužan. Valja povećati naše sudjelovanje i ljubav prema euharistiji, jer tamo susrećemo Onoga koji je naš život i naše spasenje.

U tom činu predanja, ljubavi i žrtve skupljana je sva prošlost, sva sadašnjost i sva budućnost. Pred nama je i u nama jedina vječna aktualnost, jer ni jedno drugo djelo na svijetu nema atribut ovakva značaja. Križ Kristov stoji nad nama i cijelim svijetom pokazujući nam put spasenja, trajanja, put vječnosti. To je ujedno liječenje naših zemaljskih patnja, nepravdi, nevolja i svih paklenih datosti koje u životu susrećemo u raznim okolnostima. Prignimo pred Križem koljena, molitvom obnovimo duše, a u svoju svakodnevicu vratimo nadu i radost konačne pobjede. Krist je s nama – po svom svetom Križu otkupio je svijet! Držimo se hrabro i dostojanstveno. Neka se Njegova milost izlije na nas i ove korizme, da nam i Uskrs – temelj naše vjere – bude radosniji i sretniji.

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o.- Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN:BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput „ukazanja, čudesa, poruke“ i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

KORIZMA KAO EGZODUS – PUT IZ ROPSTVA I OVISNOSTI U SLOBODU

Služba čitanja u Časoslovu naroda Božjega u korizmeno vrijeme započinje čitanjima iz starozavjetne Knjige Izlaska. U prvih deset poglavlja Knjige Postanka govori se o biblijskoj prapovijesti, od poetškoga uzvišena rječnika velebnoga čina stvaranja svega što vidimo do gradnje Babilonske kule. U tim se poglavljima oslikava odnos Bog-čovjek te razlog zašto su stvari u svijetu takve kakve jesu. Čovjek i Bog nisu više u jedinstvu ni zajedništvu, čovjek se u svojem nastojanju *biti kao Bog* od Boga sve više udaljavao, izgubio je nosivi temelj svoga života. Bog mu nije više oslonac, temelj, prijatelj, partner, nego živi u ljudskoj oholosti, *hibrisu*. Čovjek je, tako reći, u raseljivosti, lutalac, upravo kao Kain nakon bratoubojstva. Kain je prvi počeo graditi gradove. Nema svoga smiraja i zato ljudi pokušavaju gradnjom Babilonske kule osigurati kakvo-takvo jedinstvo, ali bez Boga, vinuti se put nebesa. Stoga dolazi do pomutnje jezika. Ljudi se više ne razumiju. U gradnji Babilonske kule imamo prvi pokušaj čovjekove globalizacije, koja je upravo danas ponovno na djelu.

FRA TOMISLAV
PERVAN

ZAOKRET DOLAZI BOŽJIM POZIVOM ABRAHAMU NA EGZODUS - IZLAZAK - IZ VLASTITE ZEMLJE, NARODA, PLEMENA, OBITELJI. Abraham se zapućuje i s njim započinje Bog konkretnu, kvalitetno novu povijest. Stvara se Izrael, nešto kao mikrokozmos u velikom kozmosu, i na sljedećih tisuću biblijskih stranica oslikava se drama između Boga i čovjeka, u povijesnom prikazu i slici maloga naroda, a potom novozavjetne Crkve. Bog ne želi da čovjek svrši tragično, da zadnju riječ nad nama

ima tragika grijeha. I tako se Bog upušta u povijesnu pustolovinu. A kako se povijest ne odvija negdje u zrakopraznu prostoru, nego ovdje i sada, u prostoru i vremenu, ta se povijest Boga s čovjekom uprizoruje u povijesti Abrahamova potomstva, izraelskoga naroda. Povijest koja zapravo uključuje sve nas, jer je Bog obećao Abrahamu da će u njemu i po njemu svi narodi biti blagoslovljeni (usp. Post 12,3). Abraham je prvi povijesni Božji partner. Ako se u Abrahamu i po Abrahamu svi blagoslovljuju, onda smo u taj blago-

slov uključeni i mi današnji, dionici smo onoga o čemu pjeva i Marija u svome *Magnificatu*, koja spominje praotca Abrahama i *njegovo potomstvo*, što smo svi po vjeri. To će reći, da u svim povijesnim zgodama i nezgodama, usponima i padovima, plimama i osekama toga naroda sa svojim Bogom možemo zorno iščitati i svoju osobnu, individualnu povijest sa svojim Bogom. Izrael je samo jedan veliki zaslon, *paradigma* za ono što se odvija u svakome čovjeku, u njegovoj biografiji sa svojim Bogom.

Osovinu i osnovu te povijesti Boga s nama tvore događaji od izlaska iz Egipta, kuće robovanja do sklapanja Saveza s Bogom na Sinaju. Kroz te događaje Izrael je na svojoj koži doslovce iskusio tko je i kakav je njegov Bog. Točni povijesni slijed nije moguće u tančine rekonstruirati, ali je jedno povijesno pouzdano: Izraelci su u potrazi za boljim životnim uvjetima sišli u Egipat i ondje ostali dulje vrijeme. Nakon stanovita vremena postali su egipatsko roblje, potpali su pod vlast faraona, egipatskoga vladara. Prisilio

je Hebreje - tako su ih nazivali (a ime negdje u korijenu znači *onaj koji tuče kamen, tucanik* na pustinjском čelopeku) - na ropske poslove u delti Nila, poglavito za gradnje gradova Pitoma i Ramzesa. Jasno, Izraelci se nisu mirili sa svojim postojećim stanjem. Nakon opetovanih neuspjelih pregovora da ih pusti *žrtvovati u pustinji svomu Bogu*, uspijeva im bijeg pod vodstvom Mojsija. Unatoč potjeri i progonu njima se bijeg posrećio, na čudesan način. Oni to tumače izravnim zahvatom njihova Boga u njihovu sudbinu i povijest.

Nakon toga bijega započinje riskantni, nimalo lagani put u budućnost, popločan usponima i padovima, dok se nisu skrasili nakon duga pustinskoga lutanja u današnjoj Palestini. Od pustinskih nomada i selilaca nastanili su se na plodnu tlu, dobili su konačno vlastito

tlo pod nogama, postali su povijesni subjekt, ali s jednom obvezom: Naime, na Sinaju su sa svojim Bogom sklopili Savez vjernosti; kao narod oni jesu i ostaju Božja tvorevina, svoj identitet i svoje *biti* mogu zahvaliti samo svomu Bogu koji ih je odabrao i postavio znakom svim ostalim narodima. Na Sinaju su postali Božjim partnerom, a zauzvrat ih Bog učinio narodom, do dana današnjega. Odatle crpe svoj identitet i svoju židovsku jedinstvenu samosvijest među svim narodima, do dana današnjega.

Foto: Arhiv ICMM

Zašto netko želi karijeru? Da bi bio viši, da bi bio gore, da bi živio i uživao se. A kako se postiže karijera? Redovito tako da čovjek upregne sve svoje sile, svoje osjećaje, svoju volju te kategorički i bez skrupula i kompromisa podvrgne sve samo jednome cilju, sve dotle dok on više nije on.

IŠČITAVATI VLASTITU POVJEST U SVJETLU IZRAELSKJE POVJESTI

Svi potonji izraelski naraštaji trajno su bili podsjećani na te središnje događaje iz vlastite povijesti, povijesti svoga naroda. I pritom su u pravilu, dio po dio, otkrivali da se sve ono što se nekoć događalo izvana, u povijesti, odvija zapravo u svakome čovjeku, iznutra, kao povijest osobnoga bogotražnja te kao osobna psihodrama, povijest izlaska iz otuđenja i robovanja, traženja života, smisla i spasenja. Padanje u ropstvo, tlačenje, ponižavanje, otuđenje, sramota. Potom vapaj zbog nemoći, pokušaj bijega i spasavanja iz robovanja. Čudesni spas u bijegu, ali doskora ponovni pad, recidiv u staro, i to s vlastite slabosti te napokon, nakon svih nedaća postaju Božji partner s kojim Bog sklapa osobni Savez. Sve su to postaje kroz koje mora proći svatko tko želi s Gospodinom biti, rasti i odrasti, jer smo svi na njegovu sliku i priliku stvoreni. Stvoreni za slobodu i za život, a ne za robovanje. Dakle, sve zapravo smjera i na nas, sve govori o nama, našem nutarnjem ustroju, sve povijesne zgode iz Biblije. Biblija kao iščitavanje vlastite psihe i sudbine. Događaji i stanja daju se smjestiti i na psihička stanja pojedinca. Sve se daje prenijeti s kolektivnoga na osobno stanje svakoga pojedinca. U igri smo svi, svatko osobno i napose.

GLAD IH TJERA U EGIPAT

Nevolja i glad prisiljavaju Izraelce sići, spustiti se u Egipat, u tuđinu. Čovjek je u brizi za svoju egzistenciju. Kao da se ponavlja pitanje i dvojba iz edenskoga vrta: *Je li za život dostatno ono što nam Bog daje?* Ono što Knjiga Postanka na samome početku pripovijeda kao da se vraća

i ovdje, u Izraelovoj povijesti. Idu u Egipat, i ondje zbilja ima svega u izobilju za život. Ali je cijena novoga zavičaja previsoka: Otušeni su, nisu više svoji, postaju robovi novim gospodarima. Nisu više slobodni, ovisni su o onome i onima koji im kruh i život jamče. I doskora će iskusiti to otuđenje, tu bezvračnost kao čistu tlaku i kulučenje. Cijena je to koju su plaćali ili još uvijek plaćaju svi naši *gastarbajteri* već desetljećima na Zapadu, napose u Njemačkoj. Otušeni od svoje kuće, u tuđini se nikada nisu udomili, jedu kruh vlastitih suza i gorčine, nerijetko je taj kruh zatrovan, neukusan, nejestiv. Izraelci u Egiptu zapravo i ne žive više. Oni životare. Oni su iskorištavani, na rafiniran način, iz njih se iscjeduje njihova životna supstancija. Kao roblje grade egipatske gradove i piramide, egipatski ponos, upravo kao što su činili naši na Zapadu, gradeći tuđe prometnice, autoceste, gradove. Grade i sagrađuju drugima stanove, zavičaj, za šaku novaca, dok su nam ovdje na rodnoj grudi prelijepa polja postala pustopoljine, neobrađeno tlo, a kuće potleušice.

To je uhodano povijesno surjeđe i konstelacija koja se nebrojeno puta ponovila i ponavlja kroz svu potonju ljudsku povijest; jedni moraju služiti drugima, robovati, graditi drugima

da bi samo preživjeli, da bi imali nešto za obitelj. Stanje je to čovjeka nakon edenskoga pada. Strah za život, strah da čovjek ne će imati dovoljno, i to ga onda tjera u tuđinu, u otuđenje, prije stotinu godina u prekomorsku Ameriku. Kao da ga je strah i ne želi uzeti život u svoje ruke, i tuđina mu iscijedi i isisa životne sokove i snage.

Zašto netko želi karijeru? Da bi bio viši, da bi bio gore, da bi živio i uživao se. A kako se postiže karijera? Redovito tako da čovjek upregne sve svoje sile, svoje osjećaje, svoju volju te kategorički i bez skrupula i kompromisa podvrgne sve samo jednome cilju, sve dotle dok on više nije on. Zašto pojedinci stalno mijenjaju bračne partnere? Žele dokazati da su ljubljani i sposobni za ljubav ili nagoni seks. Strah ih je samo jednoga partnera. Što na tome putu stalnoga mijenjanja partnera doživljavaju? Mijenjajući partnere od ljubavi nemaju ni slovceta. Zašto škrtac gomila svoje blago? Iz straha da ne će imati dovoljno. I koja mu korist od svega? Nikakva, nego zamorna i stalna briga i strah ništa ne izgubiti, ništa ne propustiti što bi mu, možebit, moglo biti od koristi. To je životarenje, egzistencija u Egiptu, u robovanju, kruhoborstvu, u trajnom nemiru. Nema područja, nema kutka

u našem životu, gdje nema barem u zametku Egipta. Kako se toga riješiti, kako se osloboditi Egipta?

ZOV SLOBODE - OBJAVA IMENA

O pozivu slobode i u slobodu svjedoči nam susret Gospodina s Mojsijem u pustinji. U zgodi s gorućim grmom. To je uvertira u veliku dramu pojedinca s Bogom. Kao što znamo, jednoga je dana napasao Mojsije stado svoga tasta, midjanskoga svećenika, u pustinjskom kraju. Ukazao mu se anđeo Gospodnji u gorućem grmu. To bismo mogli nazvati objavom, iskustvom koje čovjek ima s Bogom. Mojsije približe pogleda, gle, grm gori a ne sagorijeva. Grm - u odnosu na ostalo raslinje je nevrjedno, ali upravo to nevrjedno očituje Božju silu, biva zahvaćeno Božjim ognjem, Božjom nesagorivom snagom. Da, grm postaje staništem Božje sile, iz grma izlazi oganj koji zahvaća Mojsija, sila koja sve prožiže, mijenja.

Mojsiju biva jasno: Ma koliko se smatrao nevrjednim, malenim, bjeguncem od svojih iz Egipta, ipak za Boga si vrijedan, tebe šaljem, poručuje mu Bog. Opirat će se Mojsije, prigovarar će Bogu kako je spor i nevješ u govoru, ne zna govoriti, živi on s kompleksima manje vrijednosti. Ali mu Gospodin poručuje: Ma koliko bio iskompleksiran, za mene nisi 'kompleksaš'. Ti si sa svim svojim slabostima uporabiv, šaljem te da navijestiš momu narodu slobodu, oslobođenje iz Egipta. Nitko to ne može sam sebi reći, mora nam to biti kazano, moramo dobiti nalog od Gospodina. Drugi nam to mora kazati, drugi me mora delegirati.

Nikakvo čudo što Mojsije prihvaća Božju objavu i nalog oklijevajući, sa zadržskom. Stoga mu Gospodin nakon duga natezanja objavljuje svoje ime: "Ja sam koji jesam - Ehjeh ašer ehjeh - Ego eimi ho on - Sum qui sum." Tisućljećima se teolozi trude i upiru dokučiti smisao toga tajanstvenoga imena. I uvijek ostaje zagonetno, tajnom. Bog misli upravo to. I ništa drugo. On za sebe kaže kako *Jest, čisti Bitak*. Božje ime, Božja bit sastoji se u tome da je on uvijek uz čovjeka, da je on trajna prisutnost, pa i kad je čovjek neznan, slab, i kad hodi uspravno ili kad potone u grijeh. Svejedno, bilo kako bilo, on je tu, on je Bog za nas. Emanuel. Iskonski čin našega vjerovanja trebao bi biti:

uživjeti se u to ime, ponavljati Božje ime do te mjere i toliko puta, da postane dio mene, dio našega bića. Da nam se to ime utisne, ugravira, ureže, da se nikada ne istisne iz naše svijesti i srca.

BIJEG U SLOBODU - KUŠNJA - PONOVI PAD

Što se zbiva kad čovjek povjeruje tomu imenu, kad se prepusti Bogu? O tome nam govore dramatični događaji povijesti izlaska iz Egipta. Do u tančine se pripovijeda o dramatičnoj borbi koju čovjek vodi kad se odluči povjerovati Bogu, kad se želi osloboditi robovanja bilo koje vrsti. Ponajprije imamo Mojsija koji s jedne strane nastupa odlučno pred Faraonom, ali je iznutra lomljen strahom. Faraon je utjelovljenje i znamen svih sila i prisila koje tlače njegov narod, koje mu utjeruju strah. Narod bi htio u slobodu, ali s blagoslovom službene vlasti, s dopuštenjem onoga tko mu uskraćuje doslovce sve, oduzima slobodu i identitet. Ali to ne ide. Tko bi se odrekao jeftine radne snage? Nema kompromisa između straha i slobode. Strah su i sloboda protuslovlje u sebi. Stoga se dinamika razgovora između Mojsija i Faraona stalno pojačava, pregovori bivaju sve žešći, prijetnje sablasne, sporenje i prijepor prerasta u agresivnu razmjenu međusobnih optužbi i prijetnji. S jedne strane nezatomljiva i neotklo-njiva žudnja za slobodom, a s druge strane otpor tlačitelja i porobljivača koji pošto-poto želi da sve ostane po starom.

Upusti li se tko u tu borbu - želi li se osloboditi svoje ovisnosti, ropske navezanosti, prevelikih očekivanja - naći će se svaki put u situaciji Mojsija i Faraona. To stanje život truje, izjeda, razbija, tako da nema pomaka s mjesta. *Status quo* ostaje isti.

Zato se Mojsije i Izraelci odlučuju na jedino što im još preostaje: Noću se odlučuju na bijeg. U pustinju, iz koje su nekoć došli zbog gladi. Došli su u tuđinu u potrazi za žitom i kruhom. Kad god netko u vjeri započne sa svojim Bogom, koji za sebe veli *Ja sam onaj koji ću biti s tobom*, oslobadati se tlačenja, robovanja drugim gospodarima, prvi korak uvijek je iskorak prema naprijed, prema budućnosti. Ali će isto tako neumitno iskusiti ono što su iskusili Mojsije i Izraelci na bijegu iz Egipta

- kuće robovanja, a o čemu govori Knjiga Izlaska. Nisu daleko odmakli u svome bijegu, a već iza sebe vide svoje tlačitelje i goniče koji su ih držali u ropstvu.

Staro tlačenje, stare prisile, navike, navade, ovisnosti prijete da ih ponovno šćepaju, uhvate, ujarme i vrata u kuću robovanja. Čovjek se prepadne i prestraši samoga sebe i svoje prošlosti. Strah ga blokira, drži ga okovanim i ukočenim, stoga ne može ni makac naprijed. Kad god se netko odvaži učiniti korak prema slobodi, stari okovi straha pokušavaju ga ponovno 'smotati', 'skuhati'. Kad god se netko pokuša izvući primjerice iz pakla droge ili alkohola ili koje druge ovisnosti, kad god pokuša reći samome sebi da prihvaća sebe onakvim kakav jest, već na prvom koraku spopada ga strah, kao zvijer na vratima, koja mu šapuće, puni uši, kako ništa ne vrijedi, ničemu ne koristi, kako je to što pokušava nemoguće, nadljudsko, bezizgledno. S jedne strane ispred njega zjapi morski bezdan koji prijete da ga proguta, ne znajući kamo ide, a otraga znani goniči, diktat vlastitih prisila i ovisnosti. Čovjek je u tjeskobi, smrtnoj borbi, i tu jedino pomaže vapaj, krik, pouzdanje u Boga koji još jedini može u to bezizlaznoj situaciji ponuditi spas.

ČUDO SPASAVANJA

Kako dalje, kako pronaći put iz bezizlazja, iz gotovo očajne situacije? Samo čudom! Izraelci su sebi usjekli u pamćenje da ih je sami Bog - Jahve - spasio na čudesan način na Crvenom moru. Iz je to izveo *ispruženom mišicom*, svojom *moćnom, snažnom desnicom*, U moru koje otvara svoj bezdan najednom se otvara prolaz. Ondje gdje *mi vode dođoše do grla*, najednom vidim kako se otvara put i izlaz. I za toga prolaza čovjek doživljava kako se za njim sve zatvara, sve se ruši i potapa, svi tlačitelji i prisile, svi progonitelji. Nestaju, utapaju se u valovlju i vodama, svi koji su strašili, prijetili, ugrožavali, porobljavali.

Iskusiti to možemo na liječenim ovisnicima, čudo oslobođanja. To je temeljno iskustvo svih koji su se odvažili izići iz životne krize snagom vjere u Božju moć i pomoć. Stoga ono što je nekoć jednom iskusio Izrael na Crvenom moru može poslužiti svima za sva vremena,

Foto: AFHiv/ICNM

bični prizori i događaji. Nakon što je Izrael stekao svoju slobodu te nakon što se činilo da u Savezu s Gospodinom te zbog neposredne blizine vlastitoga Boga stoji na čvrstome tlu, da ima stameno tlo pod nogama, da ima u Gospodinu svoj zavičaj, doživljava se dramatičan obrat. Recidiv. Ponovni pad u stari grijeh.

Čini se kao da je narod najednom zaboravio tko ga je spasio, tko ga je izveo iz kuće robovanja; svjetina je zaslijepljena, ponovno srlja u staru ovisnost. Zašto? Samo zato što je Mojsije, taj podsjetnik na Boga u ljudskom obličju, za neko vrijeme odsutan, počinju Izraelci zaboravljati Boga, lijevaju si Zlatno tele - svoje novo (a zapravo staro egipatsko) božanstvo. *Tele* je u Starom zavje-

BOG UPISUJE SEBE I SVOJ ZAKON, NE VIŠE NA KAMENE PLOČE, NEGO U ČOVJEKOVO SRCE. NE SMIJE BITI RASKORAKA IZMEĐU VANJŠTINE I NUTRINE, SRCA I PONAŠANJA, ČOVJEKOVE AKCIJE I MOTIVA U SRCU. ČOVJEKOV ŽIVOT STOJI ILI PADA OSOBNIM ODNOSOM PREMA BOGU. OTPAD OD BOGA NOSI SA SOBOM I OSOBNO RAŠČOVJEČENJE, A DRUŠTVENO IZRABLJIVANJE I NEPRAVDA NESPOJIVI SU S VJEROM U JEDNOGA BOGA.

nadvremenski i osobno, arhetipski, kao znamen Božje spasiteljske ruke. Nikakvo čudo da su upravo taj događaj iz svoje povijesti Izraelci trajno prepričavali, čudo spasavanja u prolazu kroz Crveno more, kako bi svakomu naraštaju posvijestili kakva čudesa izvodi pouzdanje i vjera u Boga i njegovu spasiteljsku ruku. Danas i zauvijek. Stoga Biblija nije prošlost ni povijest, nego trajna sadašnjost, hod Boga s čovjekom.

SKLAPANJE I KRŠENJE SAVEZA S BOGOM
Jasno, u životu trebamo trajno Božjih znakova prisutnosti, trajno novih čudesa Božje milosti. I Izraelci, a i mi, svi potonji naraštaji. Duskora, nakon izlaska iz Egipta, kuće robovanja i ovisnosti, prvo što je uslijedilo jest sklapanje Saveza. Potom su se zaredali neprestani usponi i padovi, lutanja i zastranjenja, u doživljaju i življenju novostečene slobode, dara koji im je Bog podario. Što nam veli Biblija? Slijede neočekivani i neo-

tu pogrdno ime za bika, a bik je u vjerovanjima okolnih naroda - napose Egipćana - znamen snage i plodnosti.

Narod je tijekom svoje povijesti iskusio izravni zahvat svoga Boga u vlastiti život, doživjeli su da im je Bog bitan. To narodu podaruje novi osjećaj vrijednosti, samosvijesti. Ali čim se dogodi zaborav Boga, događa se ovo, srlja u opasnost da na pogrešan način shvati vlastitu vrijednost: Naime, ne kao Bogom danu, nego u samozavaravanju misle da su to učinili oni sami, svojim silama. Stoga se okreću znamenju snage, potencije, plodnosti kao svojem Bogu te time kao da žele izreći: Sve što imamo jest naše, nemamo komu što zahvaljivati, sve što jesmo, postigli smo svojim umijećem. Dakle, tipični ljudski *hybris*. Nadvremenski, sveltremenski, onda i danas.

U svemu ovome imamo u tančine opisano nutarnje stanje svakoga pojedinca, svakoga čovjeka. Naime,

unatoč iskustvu milosti, kako nam je sve darovano, kako smo spašeni i otkupljeni, kako smo iščupani iz svih oblika otuđenja i postali djeca, sinovi Božji, u nama je uvijek ista kušnja i opasnost da se čovjek prikloni starim idolima, da precjenjujući sebe, postane ovisnik o starome zlu od koga je netom umaknuo. *Jadan ti sam ja čovjek*, uzviknuo je apostol Pavao (usp. Rim 7).

BOŽJA STRPLJIVOST

Treba zahvaliti jedino Božjoj strpljivosti da se taj Bog, čovjekoljubac, opetovano ne odvrća od svoga naroda te da se povijest oslobođenja ne zaustavlja na čovjekovu padu. Na čovjekov otpad i nevjeru Bog ne odgovara odvratanjem i nevjerom. On ostaje vjeran. *Neopozivi su Božji darovi, poziv i obećanja*, reći će Pavao u Poslanici Rimljanima (11,29). Savez koji su Izraelci doskora prekršili obnavlja Bog poručujući Mojsiju: *Kaži Izraelcima: Vi ste narod tvrde šije. Kad bih ja s vama išao samo čas, uništio bih vas... Ali ću ipak vidjeti što ću s vama učiniti* (Izl 35,5).

Da, Božje smilovanje i strpljivost otvaraju vrata u budućnost. Bog omogućuje svomu narodu ponovni pokušaj, novi početak, daje mu novu priliku, da konačno dopre u Obećanu zemlju, *kojom teče med i mlijeko*. Novi je to zavičaj koji nudi sami Bog, skrovitost i udumljenost u Bogu, u kome jedinome naš život može uspjeti.

Cijela potonja povijest Boga s čovjekom povijest je trajnih pokušaja, snubljenja, cijeli je to zlatni lanac Božjih smilovanja, Božje sim-patije, su-hodnje, su-patnje, suučiti sa svojim narodom, a s druge strane, narod kao da ne želi da mu taj Bog bude Bog, uvijek jednim okom gleda prijeko, preko plotu, u tuđe dvorište ('u tuđe krave uvijek veće vime'), na poganske narode i njihova božanstva. Kao da mu je krivo što nisu kao ostali narodi, kojih bogovi nisu zahtjevniji kao njihov Jahve. Ti bogovi ništa ne traže, nezahtjevniji su, ne iziskuju nikakvo odricanje, omogućuju da čovjek živi i da se izdovolji i izživi, dok je njihov Bog Jahve strog u svojim zahtjevima, postavlja jasne granice čovjekovu djelovanju, lom tvrdre šije i mekša srca otvrdla u grijehu.

Bog nije dopustio da nakon Babilonske kule 'projekt čovjek' svrši u propasti, katastrofi, nego započinje povijesnu avanturu sa svojim

stvorovima - najprije s Abrahamom - tražeći izlaz iz bezilazja, iz prokletstva, obećavajući nadu i budućnost, potom izlaskom iz Egipta i robovanja u slobodu: Sve što se odvija jest jedna velika napetost. Trajno je napet odnos čovjeka i Boga, Izraela i Jahve.

Da se ne bi ponovno dogodila katastrofa, Bog šalje pojedince, proroke - jer mu je čovjek na srcu, stalo mu je do nas. Čovjek je doslovce Božja slabost. Proroci nisu pojedinci kojih je uloga pretkazivati budućnost, nego osobe koje daju pravu dijagnozu u konkretnom, sadašnjem odnosu između Boga i čovjeka, oni su u svome životu gotovo vidljivi znak toga odnosa, proživljavaju u svome tijelu i životu odnose Boga i naroda.

Bog upisuje sebe i svoj Zakon, ne više na kamene ploče, nego u čovjekovo srce. Ne smije biti raskoraka između vanjštine i nutrine, srca i ponašanja, čovjekove akcije i motiva u srcu. Čovjekov život stoji ili pada osobnim odnosom prema Bogu. Otpad od Boga nosi sa sobom i osobno raščovječenje, a društveno izrabljivanje i nepravda nespojivi su s vjerom u jednoga Boga. Premda Božja reakcija na ponašanje naroda može biti samo sud i kazna, ipak je njegovo smilovanje veće od gnjeva. U samome Bogu događa se prevrat, *srce, utroba mi se prevraća*, govori Bog preko proroka Hošee. U Bogu imamo trajnu revoluciju srca.

PONOVNO ROBOVANJE - U BABILONU

Jasno, Božja strpljivost ima svoje granice, i zato mora doći do kazne, poraznoga suda, kad Bog izriče završnu presudu nad svojim narodom, šaljući ga opetovano u ropstvo - ovaj put ne više u Egipat, nego u Babilon. Ništa nisu pomogle gorljive prijetnje jednoga Amosa, Hošee, Izaije, Jeremije. Nepovjerenje prema Bogu ima svoj vrhunac u katastrofi sužanjstva, totalnoj izručenosti neprijatelju, posvemašnjem otuđenju - vrijeme je to Tužaljka. Sama je vjera u Jahvu u krizi, teolozi pokušavaju dovidjeti razmjere katastrofe. Babilon postaje velikom 'školom', vremenom opetovana učenja i spoznaje: Bog ostaje isti, nepromjenjiv u svojim odlukama i nemoguće je da sve svrši u egzilu i otuđenju. Vrijeme je to Ezekijela, Drugoga i Trećega Izaije koji obećaju narodu novi početak, novoga Mojsija, Slugu Božjega, koji će na svojim leđima iznijeti Božje djelo i biti znamen cijelomu svijetu.

Najzornije je to oslikao prorok Izaija. Dok svi poganski narodi muku muče sa svojim bogovima koji su im preteški, koje prte ili na svoja leđa ili na tovarne životinje, pod njima stenju i umaraju se, gure se i s njima idu u sužanjstvo (usp. Iz 46), dotle je Izrael trajni teret svomu Bogu. Od samoga početka, od samoga rođenja. Bog ga nosi od djetinjstva pa do sjedina. Doslovce: "Ja sam vas ponio tek što se rodiste, i nosio vas od krila materina. Do starosti vaše ja ću ostati isti, do vaših sjedina podupirat ću vas. To sam činio; nosit ću vas i dalje, pomagati vas, izbavljati" (Iz 46,3-4). Bog je onaj koji sebe doslovce čini tovarnom živinčetom za svoj narod, za nas. Magare ne zbacuje sa sebe tovar, pa ni onda kad je pretežak. Radije će pod njim pasti, slomiti se, nego ga zbaciti.

U svemu su svijetu bogovi *gore*, a čovjek i ljudi *dolje*, moraju im služiti, u ropskom su odnosu prema bogovima. U židovstvu i kršćanstvu sve je izokrenuto. Naš je Bog *dolje*, muči se s nama, sve do naših sjedina, a mi smo *gore*, na njegovim leđima. On nas na sebe prti. To je bit i srž Božjega imena sa Sinaja koje je u punom sjaju zasjalo Izraelcima tek u novome sužanjstvu, egzilu, u Babilonu. Ondje se događa najava i objava *Sluge Božjega* koji će u punom sjaju zasjati u osobi Isusa Krista. On je utjelovljenje Sluge Božjega, *Jaganjca koji donosi grijeh svijeta*. Dvije tisuće godina imamo svjedoke koji nepobitno svjedoče: Da, u tome se Isusu Kristu napokon utjelovio sam Bog, očitovao nam se u ljudskom obličju, uzeo sve naše ljudsko, da bi nam pokazao na što je sve sposoban i do kojih granica ide naš Bog. I za nas nije pravi Bog onaj koji ne silazi svakodnevno u ovaj svijet, koji s nama ne trpi, koji s nama ne supati, noseći naše križeve.

„Ispred nas u nebo odoše mnoga naša braća. Otišli su ispred u vječnost oni koji su se, ljudski govoreći, ovdje nauživali dana u Gospodnjem ozračju“, gotovo proročkim stilom započinje ova promišljanja o franjevcima dr. fra Tomislav Pervan. Jasan je i dubok u misli i meditaciji, pa odmah ide in medias res. Upozorava i potiče: „Nu, unatoč tome broju godina vrijedno se zapitati: Jesu li živjeli sretnim franjevačkim i svećeničkim životom? Jesu li im dani bili ispunjeni smislom i uronjeni u Gospodina?“ Pred vama je, poštovani čitatelji, zbirka bremenitih i formativnih tekstova koje je dr. fra Tomislav Pervan napisao ili izgovorio u različitim prigodama, osobito u vrijeme dok je bio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Ovdje ćete pronaći odgovore na mnoga pitanja koja se tiču franjevaca na našim prostorima, upoznati njihove duše i duhovne temelje. Fra Tomislav je napisao brojne knjige, ali ovom knjigom kruni svoja nastojanja u poučavanju kako se ljubi vlastiti dom, vlastita franjevačka zajednica, Crkva i Domovina.

Fra Gabrijel Mioč

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

DARKO PAVIČIĆ

I pred ovogodišnju korizmu ovaj primjere može biti poticaj za tzv. digitalni post, tj. odricanje od interneta, mobitela i društvenih mreža. Mnogi strastveni pušači ili ljubitelji dobre kapljice, ili pak oni koji ne mogu bez slatkiša, iz godine u godinu u korizmi odriču se tih svojih navika, no došlo je vrijeme kada se možemo upitati, je li se lakše odreći svega nabrojenoga nego mobitela i društvenih mreža.

„Internet je fenomen koji izaziva rastresenost i potiče na predavanje impulsima naših strasti. Ako se ne uspijemo oduprijeti internetu koliko god je potrebno za napredak, izgubit ćemo tlo pod nogama. A ako izgubimo uporište, na kraju ćemo napustiti i pravi put kroz život. Brojni naraštaji kršćana to su znali, još od prve Crkve“, veli Dreher, tvrdeći kako je „tehnologija je već sama po sebi jedna vrsta liturgije koja nas uči da na određeni način strukturiramo svoja iskustva u svijetu, a ako nismo oprezni, ona znatno iskrivljuje naš odnos prema Bogu, prema drugim ljudima i prema materijalnom svijetu – pa čak i našu sliku o sebi“ te da „moramo ovladati tehnologijom koja, od svih tehnologija u ljudskoj povijesti, ima možda i najveću moć transformacije kulture – internet“.

Korizma je, zacijelo, pravo vrijeme za iskušavanje digitalnog posta. Autor svjetskog bestsela „Digitalni minimalizam – kako živjeti smisleno i usredotočeno u svijetu prepuno ometanja“ (Verbum, Split) kaže kako promjena odnosa prema tehnologiji zahtijeva odlučnost. Primjerice, trideset dana uzdržavanja od neobveznih aktivnosti na internetu. „Tijekom toga razdoblja odviknut ćete se od spirale ovisnosti koju mnogi digitalni alati mogu uzrokovati i počete otkrivati tomu analogne aktivnosti koje vam donose dublje zadovoljstvo. Otići ćete u šetnju, razgovarati s prijateljima oči u oči, uključiti se u svoju zajednicu, čitati knjige i gledati u oblake. Najvažnije

je od svega to što vam raščišćavanje daje prostora da bolje shvatite što smatrate najvrjednijim“, piše Newport, objašnjavajući kako Facebook kao svojedobna novotarija nije ušao u naš svijet s obećanjem da će radikalno promijeniti ritam naših društvenih i građanskih života, bio je tek jedan od mnogih oblika razonode. No, sada je posve drukčije.

„Ove su nam se promjene prišuljale i dogodile su se brzo, prije negoli smo uopće imali prilike sagledati stvari i zapitati se što zaista želimo od brzoga razvoja koji se dogodio tijekom prošloga desetljeća. Dodali smo nove tehnologije rubnom području svojega iskustva zbog ne osobito bitnih razloga, a onda jednoga dana shvatili da su one kolonizirale srž naše svakodnevice. Nismo, drugim riječima, pristali na digitalni svijet u koji smo trenutno ukopani; čini se kao da smo nehotice upali u njega“, veli on, dodajući kako prema njegovu iskustvu većina ljudi kojima život na internetu stvara problem nema slab karakter niti je glupa.

„To su uspješni profesionalci, odlični studenti, brižni roditelji; organizirani su i naviknuti na ostvarivanje teških ciljeva. No aplikacije i stranice koje mame s ekrana mobitela i tableta – jedinstvene među mnogim napastima kojima oni svakodnevno odolijevaju – uspjele su nekako metastazirati nezdravo daleko izvan svojih izvornih uloga“, kaže i objašnjava kako odgovor na pitanje kako je do toga došlo leži u činjenici da mnogi od tih novih alata nisu ni približno bezazleni kako se čine te da ljudi nisu podlegli ekranima zato što su lijeni, već zato što su uložene milijarde dolara u to da se tako nešto dogodi u njega gurnuli vrhunski proizvođači uređaja i konglomerati ekonomije pozornosti koji su otkrili kako se može zaraditi ogromno bogatstvo u kulturi kojom dominiraju naprave i aplikacije.

Pritom se, htjeli priznati ili ne, stvara ovisnost, koja je po definiciji stanje pri kojemu osoba uzima

KORIZMA KAO PRILIKA ZA „DIGITALNI POST“

Umjesto cigareta i čokolade, odrecite se Facebooka i mobitela

Kada je britansko-američki autor, pisac i blogger Andrew Sullivan, koji je više od desetljeća bio jedan od najplodnijih i najutjecajnijih blogera na internetu, jednoga dana 2015., na vrhuncu svoje slave i uspjeha, iznenada zastao i nestao s radara, njegovi prijatelji pitali se što mu se dogodilo. „Nekoliko mjeseci poslije, kada smo se obojica slučajno našli u Bostonu, Andrew i ja susreli smo se na kavi. Nisam mogao vjerovati koliko je dobro izgledao. Bio je u formi i nekako blistao, a zračio je zapanjujućom smirenošću. Andrew mi je rekao da je to posljedica odlaska s interneta“, svjedoči o svojem susretu sa Sullivanom Rod Dreher, kanadski pisac i publicist, autor knjige „Benediktova opcija“ (Verbum, Split), a u kojoj citira Sullivanov esej godinu dana kasnije u časopisu New York: „Svaka minuta koju sam proveo zadubljen u virtualnu interakciju značila je isto toliko minuta bez susreta s ljudima. Svaka sekunda koju sam proveo uronjen u trivijalnosti bila je sekunda manje za bilo koji oblik promišljanja, ili smirenosti, ili duhovnosti. ‘Multitasking’ je bio fatamorgana. Kompromisno rješenje nije bilo moguće. Ili ću živjeti kao glas na internetu ili kao ljudsko biće u svijetu, onako kako su ljudi živjeli od početka vremena. I tako sam odlučio, nakon 15 godina, živjeti u stvarnosti.“

supstancu ili ponavlja ponašanje čiji učinak donosi nagradu koja osobu prisiljava da nastavi s istim ponašanjem bez obzira na štetne posljedice „ponašajne ovisnosti u mnogim domenama nalikuju ovisnostima o supstancama“.

„Što je konkretno to što novim tehnologijama omogućava da potiču ovisničko ponašanje?“, pita se Newport i odgovara da je to „povremena nagrada ili pozitivno potkrepljenje u intervalima i potreba za društvenim odobravanjem“.

„Ove sile imaju snažan utjecaj na naše mozgove. To je važno jer mnoge aplikacije i stranice koje tjeraju ljude na to da kompulzivno zagledaju u svoje pametne telefone često se koriste upravo tim mehanizmima kako bi im bilo gotovo nemoguće odoljeti“, objašnjava i dodaje kako nas ne treba čuditi činjenica da su ovi alati do nogu potukli našu ljudskost tijekom posljednjega desetljeća jer „sudjelujemo u neravnoj utrci u naoružanju u kojoj su tehnologije koje su nam oduzele autonomiju sa

Mnogi strastveni pušači ili ljubitelji dobre kapljice, ili pak oni koji ne mogu bez slatkiša, iz godine u godinu u korizmi odriču se tih svojih navika, no došlo je vrijeme kada se možemo upitati, je li se lakše odreći svega nabrojenoga nego mobitela i društvenih mreža.

sve većom preciznošću napadale slabe točke u našem mozgu, dok smo mi naivno vjerovali kako se igramo zabavnim darovima koje su nam dali šmokljanski bogovi“.

Definicija digitalnog minimalizma kaže da je to „filozofija korištenja tehnologije pri kojoj vrijeme provedeno na internetu usmjerite na mali broj pažljivo odabranih i optimiziranih aktivnosti koje snažno podupiru stvari do kojih držite, a zatim sa zadovoljstvom propustite sve ostalo“.

Tvrdi se kako velika većina onih koji se redovito koriste društvenim medijima većinu blagodati koje im one u životu donose može dobiti u samo dvadeset do četrdeset minuta korištenja tjedno.

„Zbog toga se, čak i ako uvedete ozbiljna ograničenja upotrebe, nećete osjećati kao da propustate nešto važno. Ova činjenica strašno plaši vlasnike društvenih medija jer njihov poslovni model ovisi o tome da vi provodite što je više minuta moguće služeći se njihovim proizvodima“, kaže i objašnjava Newport te kako je u izgradnji toga novoga sektora ekonomije bilo nužno naći načina da se ljude uvjeri u to da često gledaju u svoj mobilni telefon.

„Upravo je to bio motiv tvrtkama poput Facebooka da uvedu inovacije u polje inženjeringa pozornosti, čija je svrha iskorištavanje psiholoških slabosti korisnika kako bi ih se navelo na to da provedu daleko više vremena na ovakvim servisima nego što su namjeravali. Prosječni korisnik danas provodi pedeset minuta dnevno samo na proizvodima koje nudi Facebook. Dodamo li tomu druge popularne društvene medije i stranice, broj je daleko veći. Ovakvo kompulzivno korištenje nije slučajno, već jedan od osnovnih poteza iz knjige trikova digitalne ekonomije pozornosti“, tumači Newport i svima koji se ipak žele služiti društvenim medijima sugerira neka izbjegavaju mobilne verzije, jer su one znatno veća prijetnja vremenu i pozornosti.

„Drugim riječima, ova praksa predlaže da sa svojega mobilnog telefona uklonite sve društvene medije. Ne morate se odreći tih servisa; morate se samo odreći toga da se njima koristite u pokretu“, kaže i navodi kako istraživanja pokazuju da se tako dnevno dobije 2,5 produktivnih sati više.

To znači svojevrsno pretvaranje pametnog telefona u glupi telefon, jer kako tvrdi Newport, ključ trajnoga uspjeha s ovom filozofijom jest razumjeti da se ne radi zapravo o tehnologiji, već više o kvaliteti života.

Ovogodišnja korizma mogla bi biti idealna prilika za to, zar ne?

Nakon što smo uvidjeli neke od uzroka površnosti i stanje u današnjem svijetu, zanima nas kako Gospa razmišlja i kako se odnosi prema svijetu i ovozemaljskom životu. Protivili se ovom svijetu i ovozemaljskom životu? Kritizira li ga? Je li za nju važna samo vječnost?

Dobro je zapazio Fabrice Hadjadj da Sotona, koji nije materijalan (jer je duh), zna kako će nas privući: materijalnim stvarima! Nudeći nam ih i prikazujući kao jedino važne, čvrsto nas drži na površini. Iznimno je vrijedno dublje razmotriti temu navezanosti na materijalne stvari i pokloniti joj pozornost kako bismo otkrivali svoju moguću sljepoću i robovanje kojem smo podčinjeni. Zato nas Majka upozorava: „Dječice, previše ste navezani na zemlju i zemaljske stvari, zato vas Sotona valja kao vjeter morske valove.“ (25. 8. 2016.)

Zbivaju se vrlo čudne stvari: Ljudi koje je zahvatio i zarobio duh materijalizma iskorištavaju i uništavaju materiju. Svojim pretjeranim izrabljivanjem prirodnih izvora sve više ugrožavaju predivni planet Zemlju. Gospa nam o tome otvoreno govori:

„Sotona je jak i želi razrušiti ne samo ljudske živote, nego i prirodu i planet na kojem živite.“ (25. 1. 1991.)
 „...jer Sotona vlada i želi uništiti vaše živote i zemlju po kojoj hodate.“ (25. 3. 2020.)

Dakle, svjedočimo vrlo neobičnom obratu: Sotona preko materijalizma uništava materijalno, a Bog ga preko Gospe želi spasiti: „...i vi ćete osjetiti da vas Bog ljubi i mene šalje da spasi vas i Zemlju na kojoj živite.“ (25. 9. 2020.)

Na koncu, zatičemo neočekivanu situaciju: Čovjek koji ostaje na površini, živeći u duhu materijalizma, iskorištava i *uništava* materijalni svijet, a čovjek koji slijedi Gospu, živeći duhovnost i prodirući u dubinu, osjeća potrebu brinuti se za materijalno i *spasiti* planet Zemlju.

Iz smjera u kojem nas Gospa vodi možemo izvući nekoliko važnih zaključaka. S jedne strane, Gospa nas opominje otvarajući nam oči za naš odnos prema materijalnim stvarima i ovozemaljskom životu: „Vi ste toliko slijepi i navezani na zemaljske stvari, i mislite na zemaljski život.“ (25. 10. 2006.) S druge pak strane, poziva nas da svoj pogled usmjerimo prema

FRA MARINKO
ŠAKOTA

**GOSPA U
POTPUNOSTI
DJELUJE U DUHU
SVOJEGA SINA
ISUSA KOJI JE IZ
VJEČNOSTI ZATO
DOŠAO U OVAJ
MATERIJALNI
SVIJET, UTJELOVIO
SE KAKO BI
DONIO RADOSNU
VIJEST DA JE
KRALJEVSTVO
BOŽJE BLIZU,
KAKO BI SPASIO
OVAJ SVIJET I
OTVORIO MU VRATA
VJEČNOSTI! PA ČAK
I NAKON SVOJEGA
USKRISNUĆA, ISUS
OSTAJE TJELESAN
I ŠALJE UČENIKE
DA OBNAVLJAJU
BOŽJI NAROD NA
OVOJ ZEMLJI. TO JE
BOŽJA VOLJA!**

vječnome životu: „Želim, dječice, da se svaki od vas zaljubi u vječni život koji je vaša budućnost...“ (25. 1. 2009.)

Što Gospa želi poručiti preusmjerenjem našeg pogleda na vječni život? Da ovaj svijet i ovaj život nisu važni? Da je jedino važna briga za vječnost?

Gospa nipošto ne želi da zanemarimo ovaj život i ovaj svijet, jer ga je Bog stvorio i podario. Bog ljubi ovaj svijet, svoja stvorenja, i želi da se brinemo za nj! Ovaj svijet i naš život u njemu je važan!

Uz to, Ona je sama došla u ovaj svijet. To je znak da joj je važan i da želi učiniti nešto za nj. Ne samo nešto nego ga želi spasiti! Želi ovom svijetu koji je u nemiru donijeti mir.

No posebno grubu neistinu podastire nam duh ovoga svijeta prikazujući nam ovaj život na Zemlji kao vječnost

i nastojeći nam odvratiti pogled od istine. Zato nas Gospa ispravlja: „I ne zaboravite, dječice, da je vaš život prolazan kao cvijet.“ (25. 8. 2001.) No ne samo to nego još nešto ne smijemo zaboraviti: „Sve je prolazno, dječice, samo je Bog neprolazan.“ (25. 3. 2008.)

Upravo tu istinu, da postoji vječnost, a ne samo ovaj kratki život, današnji svijet zaboravlja. A sada ćete se začuditi: ni mnogi kršćani ne vjeruju u vječni život! Žive samo za ovaj život na Zemlji. Zato nas Gospa budi iz sna i govori nam: „Ne zaboravite da ste *putnici* na putu prema vječnosti.“ (25. 11. 2006.)

I naravno, ako mislimo da postoji samo ovaj život, onda je dvojbeno sve ono o čemu Crkva priča; onda je svećenima dvojben celibat, bračnim parovima ostajanje u braku, a homo-

seksualci *moraju* živjeti onako kako žive. Isto tako, moram se trsiti sebi ugoditi, da *meni* bude dobro na Zemlji, da nemam „križeva“ ni tegoba; onda je važno *samo* tijelo, briga za materijalno i užitak; i onda Crkva mora služiti tim interesima (ugodajima) i ne naviještati više istinu – vječnu istinu. I dobra je ako tako čini, a ako ne čini sukladno tim interesima, onda ne valja.

Ali ako ne postoji vječni život, čemu sve ovo što imamo i živimo? Onda je sve besmisleno, jer sve to traje tako kratko! „Dani su čovjekovi kao sijeno, cvate k'o cvijetak na njivi; jedva ga dotakne vjeter, i već ga nema, ne pamti ga više ni mjesto njegovo.“ (Ps 103,15-16) Gospa nam isto to govori: „Sve vas želim voditi mom Sinu i vašem Spasitelju. Niste svjesni da bez Njega nemate radosti i mira, a

ni budućnosti, ni života vječnog.“ (25. 7. 2010.)

Isus zahtijeva od svojih učenika (i današnjih kršćana) da ostave sve zemaljsko radi kraljevstva Božjega. Kada vjerujemo u život vječni, onda nije teško uraditi to što Isus traži! Onda odricanje ima smisla. Majka nas uči: „Budite svjesni, dječice, da je život kratak i da vas vječnost čeka da sa svim svetima slavite Boga svojim bićem. Ne brinite se, dječice, za zemaljske stvari, nego žudite za nebom. Nebo će vam biti cilj i radost će zavladatai u vašem srcu.“ (25. 9. 2021.)

Za razliku od duha današnjega svijeta koji nas uvjerava da postoji i da je *jedino* važan ovaj svijet i ovaj život, Gospa nam nudi *cjelovito* gledanje na život: Bog nam je darovao život na *ovom svijetu* kako bi nas pozvao u *život vječni*. Zapravo, budući da nas je stvorio, Bog želi da vječno živimo. Što znači živjeti vječno?

Isus nam nudi odgovor: „A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao – Isusa Krista.“ (Iv 17, 3) To upoznavanje, a time i vječni život, može i treba početi već ovdje na zemlji. Vječni život ne počinje dakle tek nakon smrti, nego već sada dok živimo na ovoj zemlji.

Gospin odnos prema svijetu i vječnosti

Foto: Arhiv/CCM

Oboje je dakle važno: ovaj svijet (zemaljski život) i vječni život! To znači objema nogama stajati u ovom svijetu i u isto vrijeme s pogledom prema vječnosti. Pritom nam Gospa pojašnjava smisao ovosvjetskih (materijalnih) stvari: Mi smo „ovdje na zemlji *na putu* prema vječnosti“, naš je „dom na nebesima“ (25. 7. 2000.), i još nešto: „...da vam sve zemaljske stvari budu *pomoć* kako biste se približili Bogu Stvoritelju.“ (25. 1. 2009.)

Tu je dakle ključ za ispravno ophođenje prema životu na zemlji i materijalnim stvarima: ne kao prema cilju za kojim bismo trebali težiti i ne kao prema takvu stremljenju koje bi nas toliko obuzimalo i vezalo da nemamo više vremena za Boga, molitvu i vječne vrijednosti, nego kao prema *pomoći na putu* u vječni život. Stoga nas Majka opominje: „Vi ste toliko slijepi i navezani na zemaljske stvari, i mislite na zemaljski život. Bog me je poslao da vas vodim prema vječnom životu.“ (25. 10. 2006.)

Zar to nije smisao i naših ljudskih odnosa? Zar nas Bog nije stvorio kako bismo *pomagali* jedni drugima? Zar se o tome ne govori u Knjizi Postanka? „I reče Jahve, Bog: 'Nije dobro da čovjek bude sâm: načinit ću mu pomoć kao što je on.'“ (Post 2,18)

Ovdje nam valja spomenuti brojne kršćane iz svijeta koji su svoja materijalna dobra predali Gospi i Njezinim naumima na raspolaganje i shvatili ih kao *pomoć* u širenju Njezinih poruka.

Uz to, Gospa nas uči da vjera i molitva nikako ne znači bijeg iz ovoga svijeta, a pogotovo ne mržnju ili prijezir prema ovome svijetu. Naprotiv, pozivima na molitvu za mir u ovom svijetu, Gospa nas uči kako ljubiti ovaj svijet, svakog čovjeka i sva stvorenja te u molitvi, ali i na druge načine, zauzimati se za njegovo spasenje! Kako ljubiti ovaj svijet Gospa pokazuje svojim primjerom: „Ja, Majka, sve vas ljubim... Ja vas ljubim i onda kada ste daleko od mene i mog Sina.“ (24. 5. 1984.)

Gospa u potpunosti djeluje u duhu svojega Sina Isusa koji je iz vječnosti *zato* došao u *ovaj materijalni* svijet, utjelovio se kako bi donio Radosnu vijest da je kraljevstvo Božje blizu, kako bi *spasio* ovaj svijet i otvorio mu vrata vječnosti! Pa čak i nakon svojega uskrsnuća, Isus ostaje tjelesan i šalje učenike da obnavljaju Božji narod na *ovoj Zemlji*. To je Božja volja! Božja je riječ nedvosmislena: Bog ljubi sva svoja stvorenja i „hoće da se svi ljudi spase“ (1 Tim 2, 4).

U idućem broju: **PROMJENA SVIJETA
MOLITVOM SLABIH LJUDI**

IVICA ŠARAC

...NASTOJEĆI POSTIČI DA SE OKUPLJENI NAROD NADE U MOLITVENOM OZRAČJU, ŽUPNIK FRA JOZO ĆE U RAZGOVORU S DJECOM OPREZNO POKUŠAVATI SUGERIRATI IM DA SE PREMJEŠTE U CRKVI. IZ NJEGOVIH SNIMLJENIH RAZGOVORA S DJECOM, OČIGLEDNO JE DA I NJIMA NIJE BILO DRAGO ŠTO SE TOLIKI NAROD OKUPLJA OKO NJIH U TRENUTKU UKAZANJA TE BI RADIJE BILI SAMI S GOSPOM.

SILAZAK U CRKVI

Još nismo završili sa 30. lipnja 1981. godine. Taj dan bogat događajima, markiran je kao vrlo važan nadnevak u kronološkom nizu izvanrednih događaja u župi Međugorje. Kako će se uskoro pokazati, upravo je tada prekinut šestodnevni ciklus ukazanja na brdu iznad Bijakovića. Već je ranije rečeno da je režim na sve načine želio spriječiti odlazak djece na dotadašnje mjesto ukazanja kako bi prestala masovna okupljanja ljudi na brdu. Ovoj ćemo se temi još vraćati, no zanimljivo je da će se u toj točki (premda zbog posve različitih razloga) ondašnja vlast naći na istoj liniji s franjevcima, jer su međugorski župnik i kapelan također htjeli da ljudi hodočaste u crkvu, a ne na brdo. Naime, na brdu se nije samo molilo. Nitko nije vodio niti kontrolirao svijet koji je hrlilo na Gradinu (mjesto ukazanja na brdu Crnici). U masi ljudi pristiglih sa svih strana (koji satima ranije dolaze da bi zauzeli „bolja“ mjesta

dok se ne pojave djeca-vidioci) događalo se svašta: neki su skupljali i nosili zemlju s mjesta ukazanja, drugi pušili, čak se čula psovka, glazba iz kasetofona i sl. Opravdana je bila bojazan da se ne dogodi kakav incident koji bi bacio ljagu na Crkvu i na franjevce. S druge strana postojala je opasnost da će režim, pogotovo njegovi nositelji s viših razina, primijeniti sva sredstva da se spriječi dolazak ljudi na brdo. Toga su dana župnik fra Jozo Zovko i kapelan fra Zrinko Čuvalo pozvani na sastanak u Čitluku s lokalnim predstavnicima vlasti. U dopisu (višim organima vlasti) općinske konferencije Saveza komunista Čitluk navedeno je da su svećenici dali „uvjerenje da će sa svoje strane doprinostiti da se situacija ublaži i prevlada“. Fra Zrinko je u razgovoru s fra Svetozarom Kraljevićem opisao da su ih na tom sastanku „službenici iz općine u Čitluku htjeli upozoriti da se na brdu okuplja mnogo svijeta, da je to politički veoma opasno, da tu dolaze razni elementi, svašta se može dogoditi, da to može štetiti ovome kraju, ovom narodu, pa bi to

trebalo čim prije prestati.“ Uzevši sve to u obzir, a nastojeći postići da se okupljeni narod nađe u molitvenom ozračju, župnik fra Jozo će u razgovoru s djecom oprezno pokušavati sugerirati im da se premjeste u crkvu. Iz njegovih snimljenih razgovora s djecom, očigledno je da i njima nije bilo drago što se toliko narod okuplja oko njih u trenutku ukazanja te bi radije bili sami s Gospom. To su izriječkom naveli Vicka („Velečasni, mi bismo volili da nikog nema, da smo mi sami. Nama bi bilo bolje.“) i Jakov („Fra Jozo, mi nismo rekli narodu da ide za nama na brdo. Narod nama samo smeta, mi volimo kad smo sami, tada s Gospom lakše razgovaramo. Oni nas samo guraju, gaze po Gospinoj haljini, pa ona nestane.“). No, u otvorenom razgovoru sa župnikom djeca će se suočiti s nekoliko teških pitanja, pa i s onim je li Gospa tu samo zbog njih ili zbog naroda ili pak i zbog njih i naroda?

U razgovoru s Ivankom izjutra 30. lipnja, fra Jozo joj predlaže da kaže narodu neka dođe u crkvu moliti krunicu. Ivanka se s tim složila, ali

OPRAVDANA JE BILA BOJAZAN DA SE NE DOGODI KAKAV INCIDENT KOJI BI BACIO LJAGU NA CRKVI I NA FRANJEVCE. S DRUGE STRANA POSTOJALA JE OPASNOST DA ĆE REŽIM, POGOTOVO NJEGOVI NOSITELJI S VIŠIH RAZINA, PRIMIJENITI SVA SREDSTVA DA SE SPRIJEČI DOLAZAK LJUDI NA BRDO. TOGA SU DANA ŽUPNIK FRA JOZO ZOVKO I KAPELAN FRA ZRINKO ČUVALO POZVANI NA SASTANAK U ČITLUKU S LOKALNIM PREDSTAVNICIMA VLASTI.

zahtijeva da o tomu najprije upita Gospu. Isto jutro o istoj temi fra Jozo razgovara s Mirjanom, a potom i s Vickom. Na župnikov prijedlog da se prijeđe u crkvu, Vicka otvoreno kaže da bi ona radije odlazila na brdo: „Mene više gore želja vuče. U crkvi se molim Bogu i sve, ali (gore) imam neki poseban doživljaj.“ No, na župnikovo pojašnjenje da bi u crkvi nastavili s molitvom poslije ukazanja na brdu, Vicka se s tim složila. Isti je prijedlog župnik izložio i Mirjani. Na njezin izravan upit bi li župnik želio da ona kaže narodu da pođe u crkvu, fra Jozo

odgovara: „Ja bih volio da vjernici dođu u crkvu i da molimo Boga u crkvi.“ Naposljetku je dogovoreno da djeca na brdu pozovu vjernike da pođu s njima

Foto: Arhiv ICM

toga tko će i na koji način to izvesti. Vicka je na to rekla da ne bi bilo dobro da se pojavi netko od njih, jer su već umorni, a zacijelo bi tamo ostali do ponoći. Fra Jozo nastoji čuti mišljenje svakoga od njih pojedinačno. Mirjana ponavlja zaključak s jutrošnjeg razgovora sa župnikom, da bi bilo dobro otići i reći narodu da se više ne okuplja na brdu i da oni koji su vjernici pođu s njima (vidiocima) u crkvu. U nastavku razmjene mišljenja i prijedloga, ispostavilo se da su djeca za to da se prijeđe u crkvu, osobito nakon ukazanja u Cernu toga dana. Naime, na Mirjanino pitanje „hoće li se ona ljutiti, ako mi više ne budemo išli na brdo nego u crkvu“, Gospa je, prema tvrdnjama vidjelaca, „rekla da se ne će ljutiti“, iako je, kako opisuje, „nekako bila neodlučna kad smo je to pitale.“ Složili su se dakle da se prijeđe u crkvu, no i dalje nije bilo jedinstvenoga

stava oko toga tko će i na koji način to prenijeti narodu. Vicka je ponovila da je prošlo već neko vrijeme i da će narod, ukoliko mu se sada netko obrati, svašta pomisliti i svakakve zaključke izvesti, da će im se izrugivat, da će psovati i sl. Kad su napokon zaključili da bi možda bolje bilo ne izlaziti pred narod i objašnjavati zašto se danas nisu pojavili na brdu, u tom se trenutku javlja nova dvojba. Mirjana postavlja pitanje što ako narod pomisli da se oni sada kriju jer su navodno lagali da im se ukazuje Gospa ili ako narod pomisli da ih je negdje „milicija odvela? Na to je Ivanka predložila da svi pođu i sve objasne narodu. S tim su se odmah složile Mirjana i Marija, koja je dodala da bi „najradije sad preko njiva u trku i tamo. Ima sto posto naroda tamo.“ To se ipak nije dogodilo, jer u tom trenutku u prostoriju ulaze dvije djevojke koje su s njima provele dan u vožnji po Hercegovini i razgovor spontano teče u drugom smjeru.

Na upit fra Janka Bubala kako je završio taj razgovor uvečer 30. lipnja, Vicka odgovara da su se svi „nekako mučili“, da nije bilo usuglašeno što napraviti („jedan govorio ovo, drugi ono, ali niko nije bio pametan“) i da su se na kraju oko devet sati „provukli kući.“ Ipak, za to vrijeme vlast nije mirovala i već je za sutrašnji dan imala pripremljen novi plan, a o tomu više u sljedećemu broju.

u crkvu i to, izgleda, prije početka ukazanja, kako proizlazi iz Mirjanina prijedloga i fra Jozine suglasnosti: „Mi kad se popnemo na brdo, ovako oko šest sati, već će biti sav narod gore, pa onda bi ako ima zvučnik to (bilo) još bolje; zamolili bismo narod da pođe s nama da molimo u crkvi. Ako smo kršćani, pravi vjernici, da pođu za nama u crkvu“, na što je fra Jozo dodao: „A ne ćemo čekat' šest i pol, je' l tako?“. Plan je, dakle, bio da se te večeri puk pozove u crkvu i da se odmah pođe nakon priopćenja. Međutim, djeca te večeri nisu ni došla na brdo.

U prošlom broju opisane su okolnosti putovanja djece-vidjelaca automobilom po Hercegovini. Kada im je na putu kroz Cerno bilo vrijeme susreta s Gospom, djeca su energično zatražila da se vozilo zaustavi. Išli su na jedan obližnji brežuljak, odakle se moglo vidjeti brdo na kojemu je već bilo okupljeno mnoštvo svijeta. Kleknuvši, počeli su moliti i onda se, kako Vicka pripovijeda fra Janku Bubalu, dogodilo ovo: „Mi smo otale vidjeli Podbrdo i narod na njemu. A kad smo mi počeli moliti, nad narodom se ukazao k'o neki svijetli oblak, ali odman se vidilo da je to Gospa. Mi smo je brzo jasno vidili. Plovi po zraku... Haljine se na njoj njišu. Plovi, plovi pravo k nam. To je nešto divno bilo. To se ne da opisat.“ S njima na ukazanju kod Cerna nije bio Ivan. On se taj dan nije usudio sam otići na brdo, nego je oko 18 sati otišao iznad kuća gdje mu se, kako tvrdi, Gospa tamo ukazala.

O ukazanju kod Cerna djeca su po povratku navečer pričala fra Jozi. U razgovoru župnika s djecom pojavilo se jedno važno pitanje: Što s narodom? Fra Jozo je zabrinulo to što je toliko mnoštvo čekalo na brdu, a da se tim ljudima nitko nije obratio i objasnio što se danas dogodilo i zašto djeca nisu došla gore. Budući da je tijekom njihova razgovara puno ljudi još uvijek tamo čekalo, fra Jozo je zamolio da netko od djece ode do njih i nešto im kaže. Djeca su bila neodlučna oko

ČUDNI LJUDI U MEĐUGORJU

TUŽNI I OŽALOŠĆENI HODOČASNICI godinama su se žalili da im u kućama gdje su boravili, u crkvi, na Podbrdu, na Križevcu, u parkiranim autima nestaju novci, dokumenti i dragocjenosti. Čuje se da u Međugorju operira grupa kriminalca i da pokrivaju gotovo sva područja gdje dolaze hodočasnici.

Bolno je bilo slušati tužnu priču jedne grupe hodočasnika kojima su sobe temeljito opljačkane. Sve što je bilo vrijedno odneseno je. Nestao je osobni novac i novac kojim je trebalo platiti zajedničke troškove za hotel, autobus i vodiče. Svi su bili tužni kada su se dani lijepog hodočasničkoga druženja završili na tako bolan način. Sve se dogodilo pred sami odlazak, kad su prije samoga odlaska iz Međugorja otišli na jutarnju misu. Potreseni su bili i hodočasnici i njihov domaćin i vodiči. Voditeljica hodočašća, dugogodišnja prijateljica Međugorja koja godinama s hodočasnici dolazi u istu kuću ovoga nesretnoga dana bila je na rubu očajja. Odvezli su je u ambulantu i tražili liječničku pomoć, jer pobjegli su se da bi od tuge mogla doživjeti srčani udar. Svi su teško podnosili misao da se takva nesreća dogodila.

O krađama često su se vodili razgovori u obitelji, u župnom uredu, na različitim sastancima, na godišnjim seminarima za vodiče, u župnom vijeću. Neki od tih bili su samo zabavni razgovori više nalik na trač nego izraz zabrinutosti i želje da se što popravi. Opet, bilo je i onih koji su angažirano i brižno razgovarali i tražili način kako bi se problem riješio. Počelo se govoriti da se zna tko su ljudi koji organiziraju te ozbiljne krađe stvarajući nesigurnost među župljanima i hodočasnici. Krađe su postajale sve učestalije i izgledalo je da tim ljudima nitko ništa ne može. Osobno sam nekoliko puta o krađama išao razgovarati s gradskom upravom i službeno se žalio u ime hodočasnika i u ime nas svećenika. U nekoliko navrata išao sam u policijsku stanicu Čitluk i molio da se nešto učini. U policiji su se potužili da nemaju potreban fotoaparatus kojim bi mogli praviti policijske uviđaje. Pa sam posredovao \$5.000,00 od jedne hodočasnice iz Kanade za

FRA SVETOZAR KRALJEVIĆ

DIVIMO SE ČOVJEKU KOJEMU SU SVETI SAKRAMENTI, PODBRDO I KRIŽEVAC POSTALI ZAVJET I SVETINJU KOJIMA SE UVIJEK VRAĆA. NIŠTA SE NE MOŽE DOGODITI DA ON, DOBRI DOMAĆIN, NEDJELJOM NE ODE NA SVETU MISU, PA I ONDA KADA JE KUĆA PUNA GOSTIJU, PA I ONDA KADA SE POJAVI NEKI DRUGI JOŠ DRAMATIČNIJI RAZLOG I KUŠNJA. ČOVJEK UVIJEK VJERNIK, NIKADA PLAĆENIK.

fotoaparatus za policiju u Čitluku s nakanom da se pomogne u organizaciji i zaštiti hodočasnika. U osobnim susretima molio sam policijske službenike u Čitluku i u Međugorju da učine sve što mogu u rješavanju pošasti krađa. Molbe i zaklinjanja nestajali su u moru nerazumijevanja, nebrige i u odsustvu empatije i želje da se nešto promijeni. Nisam mogao razumjeti toliku nebrigu; kako tako hladno i nezainteresirano ljudsko srce može biti pokraj patnje i stradanja nevinih hodočasnika.

Često sam o svemu razgovarao sa sestrama u sakristiji župne crkve. Sestre uz svećenike bile su prve koje su se susretale s nesrećom pokradenih i povrijeđenih hodočasnika. Njima su dolazili žaliti se i tražiti pomoć. S. Mira Soldo istinski se trudila pomoći tim tužnim ljudima. Govorila je da joj teže pada nebriga nego sami čini krađe. Govorila je da nebriga i krađe jedno od drugoga dolaze. Nestanak novca bio je sam po sebi težak, a nestanak dokumenata bilo je zastrašujuće iskustvo. Pitao sam se što može učiniti žena iz Koreje kad joj dokumenti nestanu.

Oko godine 2014. čuo sam da su domaći ljudi u Međugorju počeli razmišljati da se problemi krađa na Podbrdu i Križevcu najviše tiču njih samih i da se ne će riješiti ni u Sarajevu, ni u Mostaru pa ni u Čitluku. Shvatili su da to treba biti briga njih koji tu žive. Organizirali su se u grupe koje su po potrebi dežurale i intervenirale. Čuo sam da su se dogodile značajne organizacijske promjene u policiji. Čulo se da su kriminalne organizacije više zemalja bile prisutna u Međugorju sistematski organizirajući pljačke, prijevare, krađe, kocku, trgovinu drogom, trgovinu lažnim medom, prostituciju. Čovjek pomisli da nema velike udaljenosti od svetosti hodočasničkog zanosa od ljudske slabosti koje nikada ne prestaju. Dovoljno je da se u stresu i umoru na tren probude slabosti koje u čovjeku tinjaju. Čovjek pomisli da je na putu svetosti, ozdravljanja i na početku novoga života i onda se dogodi kušnja.

Sportski obučena gospođa od oko četrdesetak godina, s licem skrivenim u veliku maramu, radoznalog pogleda, ide uz Križevac. Pažljivo motri ljude koji je okružuju. S njome

je djevojka stara oko 20 godina. Nazvat ćemo ih žena A i žena B. Hladno je. Kiša tek prestala padati, put sklizak i blatan. Stigli su blizu jedanaeste postaje. Malo iza njih ide grupa korejskih hodočasnika, većinom žene. Korejke idu polagano u tihom molitvenom raspoloženju. Većina ih je bosa. Žena A i žena B također idu polagano, korak po korak i po izgledu veoma pobožno. Njih dvije u jednom trenutku još više usporiše i Korejska grupa poče ih prestizati. Kad su bile u sredini među Korejskim hodočasnici, nenadano žena A pada s povišega kamena u duboku lokvu punu blata i vode. Veliki kaput s nje pada na lijevu stranu u blato. Torba leti na desnu stranu. Stvari iz torbe razlijeću se na sve strane po blatnjavom mokrom putu. Žena nemoćno leži u dubokoj rupi i ne može se podignuti. Korejski hodočasnici priteču u pomoć. Jedni prikupljaju razbacane stvari iz torbe, drugi čiste uprljani kaput, a treći opet brišu blato. Jedna starija žena vodom iz boce pere blatnjave ruke žene. Hvala Bogu nije ništa slomljeno.

Malu ranicu na desnoj ruci brižna Korejka flasterom pažljivo prekriva. Nakon 5-6 minuta svatko se pribrao i svi nastavljaju put uz Križevac. Žena A na lošem engleskom svima zahvaljuje i kaže da je dobro, da se oporavila i da će malo odmoriti. Neka oni idu. Dok hodočasnice pomažu ženi A, žena B munjevito počinje svoj dio posla. Vješto otvara torbu žene koju je ciljalo, neprimijećena uzima dokumente, bankovne kartice, novac i obiteljske slike. Tek na Križevcu kad je hodočasnica htjela slike kod križa ostaviti, shvatila je da je pokradena.

Sljedeća priča govori o čovjeku koji je proseći, prikupljao ogromnu količinu novca, daleko više nego bi čovjek u bilo kakvoj nevolji trebao imati. Ne znam ni njegovo ime niti prezime. Godinama sjedi na istome mjestu na Brdu ukazanja i postao je ikona hodočasničkoga doživljaja. Kad sam ga prvi put vidio, duboko me dirnula scena njegova bespomoćnoga sjedenja pored puta kojim su tisuće hodočasnika svaki dan prolazili. Noge su mu bile otkrivene i ljeti i zimi. Kad sam nemoćnoga čovjeka ugledao, bez razmišljanja odmah sam džepove ispraznio želeći pomoći. Od tada godine su prolazile. I kad je bilo vruće i kad je bilo hladno, i u vrijeme kiše i snijega čovjek je ustrajno svakoga dana sjedio na istome mjestu. Čulo

se da dolazi iz Dalmacije i da je sagradio dvije velike vile i da je stekao ogromno bogatstvo. Nekoliko puta fratri su ga lijepo molili da više tu ne sjedi, da ne maltretira hodočasnike. S prijezirom je ignorirao te riječi. Rečeno je da ga dovoze i odvoze u sivom luksuznom Audiju i da ga poslužuje organizirana ekipa. Lokalni ljudi iz mjesne zajednice nisu bili zainteresirani o tome voditi računa. Čuo sam da je ipak u nekome trenutku došla grupa ljudi i uvjerila čovjeka da treba ići. Otišao je i više ga nitko nije vidio.

Lijepo odjevena mlada žena 2-3 dana u tjednu provodila je vrijeme u međugorskoj crkvi. Svakoga puta išla je u drugu klupu. Nosila je polutamne naočale i maramom je glavu pokrivala. U ruci je držala veliku otvorenu torbu. Dok je sjedila ili klečala diskretno oko sebe motrila je svaki detalj koji bi nju mogao zanimati. Kritični trenutak uvijek je bila sveta pričesti kada pobožni ljudi izlaze iz klupe. Unaprijed je procijenila svaki detalj što joj je činiti. Torbu koju je pobožna žena ostavila dok je išla na svetu pričest vješto otvara i iz nje uzima sve. Tiho, mirno, bez suvišnih pokreta, neprimjetno odlazi iz klupe i utapa se u rijeku ljudi koji ulaze i izlaze iz crkve. Jedanput su je uhvatili, ali kad je rekla da je trudna, odmah su je pustili.

Rijetki su čuli o tragičnoj sudbini ljudi koji su branili tvrđavu Gvozdansko. Krajem godine 1577. turski vojskovođa Ferhad-paša Sokolović s 5 000 vojnika, većina plaćenici, odlučio konačno osvojiti tvrđavu. Za Božić nestalo je

BOJIM SE VIZIJE MEĐUGORJA KOJU GRADE PLAĆENICI, KOJU STVARAJU STRUČNJACI IZ RAZNIH MINISTARSTAVA, KOJI ĆE SE PONOSITI BROJEM TURISTA, NOVIM HOTELIMA, IZVRSNIM PUTEVIMA, POŽELJNIM RESTORANIMA I VISOKIM ZARADAMA. PRVA LJUBAV GOVORI O POSVEĆENIM HODOČASNICIMA I NJIHOVIM DOMAĆINIMA KOJI SU HRABRO HODOČASTILI I TRAZILI BOŽJU MILOST.

hrane i drva za ogrjev. Dana 13. siječnja 1578. Turci ulaze u tvrđavu i nalaze smrznuta mrtva tijela branitelja. Tvrđavu hrabrih ljudi neprijatelju su u ruke predali plaćenici.

Vrednote zapisane u Evanđelju, temeljna uporišta duše, stožerne vrijednosti po kojima je čovjek stvoren napadnute su od početka, sve od vremena kada su Adam i Eva započeli razgovor koji nisu trebali imati. To prvo praiskonsko ljudsko stanje zapisano na prvim biblijskim stranicama nastavlja se. Napad na čovjeka uopće, bilo u tvrđavi Gvozdansko, bilo na Križevcu, bilo u međugorskoj crkvi jest biblijska kategorija i dolazi iz poremećenoga stanja ljudske duše koja je od iskona ranjena istočnim grijehom. Istočni grijeh, to stalno stanje grijeha u čovjeku u različitim vremenima na različite načine nudi čovjeku zabranjeni plod i tako truje i razara dušu. Napad na čovjeka nikada ne će prestati iako se će se mijenjati forme. Visoki službenik Partije u općini Čitluk početkom srpnja 1981. viče: Iz Moskve smo dobili zadatak da ovo moramo zaustaviti. Zli proročanski glas da **dobro** mora biti zaustavljeno nikada ne će utihniti. Očito su u Moskvi prepoznali da bi ono što se počelo događati u Međugorju moglo biti veće nego oni sami. Danas će napad doći iz nekih drugih izvora i uporišta moći. Način i sredstva mijenjat će se, ali napad na dobro bit će nastavljen. Sve što dolazi od Isusa neke čudne sile u svijetu kontinuirano žele zaustaviti. Uvijek će se netko

naći i reći: „Što dajete ja ću vam ga predati! Često zbog slabosti koju u sebi nosimo glas će doći iz vlastitoga srca: Ovo treba zaustaviti.“

Ugledni domaćin jedne kuće u Međugorju potihio kao u nekoj tihoj intimnoj ispovijedi govori: „Znam, nedjelja je, ali ne mogu na misu, imam punu kuću gostiju. Ne mogu na misu od kad je počela sezona.“ Čovjek prima hodočasnike u svoj dom, ali s njima ne moli. S njima čak ni nedjeljom ne ide na svetu misu. Ustvari postao je plaćenik koji napada i ruši tvrđavu koju je pozvan braniti. Plaćenik tvrđavu predaje neprijatelju i prepušta da se svi u njoj smrznu i umru. Prepušta da duša bude pokradena, porobljena i ostavljena. Tvrđavu koju je pozvan braniti predaje neprijatelju. Nemjerljiva je šteta kad domaćin postane plaćenik a prestane biti vjernik. Šteta zbog neodlaska na svetu misu daleko je veća nego kad kradljivac na Križevcu otima novac. Nestali novac bit će nadoknađen. Ne-odlazak na misu, što je ravno izdaji i gubitku vjere, ne će biti moguće nadoknaditi.

Divimo se čovjeku kojemu su sveti sakramenti, Podbrdo i Križevac postali zavjet i svetinju kojima se uvijek vraća. Ništa se ne može dogoditi da on, dobri domaćin, nedjeljom ne ode na svetu misu, pa i onda kada je kuća puna gostiju, pa i onda kada se pojavi neki drugi još dramatičniji razlog i kušnja. Čovjek uvijek vjernik, nikada plaćenik.

Bojim se vizije Međugorja koju grade plaćenici, koju stvaraju stručnjaci iz raznih ministarstava, koji će se ponositi brojem turista, novim hotelima, izvrsnim putevima, poželjnim restoranima i visokim zaradama. Prva ljubav govori o posvećenim hodočasnici i njihovim domaćinima koji su hrabro hodočastili i tražili Božju milost. I na početku i danas hodočasnici dolaze u Međugorje tražiti svetu sakramentalnu Crkvu koju su na međugorskim brdima i u srcima međugorskih ljudi otkrili. Hodočasnici i danas kao i u one prve dane traže Božjega duha na kame-nim stazama Podbrda i Križevca i u srcima svetih ljudi župe Međugorje. U onim prvim nezaboravnim danima hodočasnici su susreli vjeru u obiteljima kod koji su dolazili kao i na Podbrdu i Križevcu gdje su se sa župljanima u zgodno i nezgodno vrijeme uspinjali.

Čudesno iskustvo otvaranja srdaca u Kolumbiji

■ FRA MARINKO ŠAKOTA

Nisam mogao zamisliti da će mi Kolumbija, zemlja na sjeveru Južne Amerike iz koje dolaze mnogi

hodočasnici u Međugorje, postati tako bliska i draga, a što se dogodilo prilikom posjeta međugorskim molitvenim skupinama u Kolumbiji od 25. siječnja do 2. veljače 2023. godine.

Tijekom cijele službe u Međugorju primao sam hodočasnike iz Kolumbije i držao im kateheze. Bilo je to i onda kad sam imao gotovo popunjen dan terminima, ali činio sam to samo iz jednog razloga: Kad mi vodiči kažu da je došla grupa iz Kolumbije i da žele da im održim katehezu, odmah odgovorim: „može“. A razlog je: odakle ti ljudi dolaze! Ta me je misao uvijek poticala da im se posvetim i budem s njima svaki dan tijekom njihova boravka u Međugorju. Upravo pred koronu primio sam poziv iz međugorskog centra u Kolumbiji da im dođem u posjet, ali sve je ostalo samo kod poziva iz već poznatih razloga. Prošle godine ponovno su me pozvali i naravno, odazvao sam se. Josip Sušac iz Čitluka, prevoditelj sa španjolskog i ja pošli smo u utorak, 24. siječnja na put. Početak našeg puta i odmah su uslijedile prepreke, što je bio znak da će naša misija biti dobra jer ništa dobro ne može bez poteškoća. Plan je bio da iz Sarajeva letimo u Istanbul pa dalje, ali zbog magle zrakoplov iz Istanbula nije sletio u Sarajevo pa smo avionsku

vezu morali potražiti u Zagrebu. Novi problem na granici s Hrvatskom. Naime naš vozač nije mogao dalje voziti, jer nije bio ponio dokumente (nije to bilo planirano) pa smo nastavili dalje taksijem. Iz Zagreba smo letjeli za Frankfurt, a odatle u Bogotu, glavni grad Kolumbije.

Na aerodromu u Bogoti dočekala nas je Adriana Caballero koja vodi međugorski centar pri Fondaciji sa sjedištem u Barceloni, a odatle smo letjeli dalje za Medellin. Kasnije smo iskusili da je Adriana sjajna žena i da je Oriol, voditelj Fondacije Kraljice Mira za španjolsko govorno područje, izabrao pravu osobu! Blizu Medellina došli smo u kuću duhovnih vježbi De La Salle koja je smještena u općini Rionegro, u području koje se zove Antioquia, a nalazi se na visini od 2 100 m. Temperatura je na tom području tijekom cijele godine približno ista: od 20 do 25

stupnjeva. Tu se održao 10. nacionalni kongres Marije, Kraljice mira u Kolumbiji koji je trajao od 26. do 29. siječnja. Tema kongresa bila je: Kraljica Mira uči nas hoditi zajedno.

TIJEK KONGRESA

Svaki dan smo počinjali jutarnjom molitvom od 7 do 8 sati. Doručak od 8 do 9. Od 9 do 12 kateheza i svjedočanstva. Ručak u 12.30. Od 14 do 17 kateheza i svjedočanstva. Krunica od 17 do 17.45, a potom sveta misa. Od 19 do 20 sati večera, a potom klanjanje Isusu. Svaku noć bila je mogućnost cjelonoćnog klanjanja.

Kateheze su držali svećenici: Inocencio Llamas, Astolfo Moreno i moja malenkost. Moja tema kateheze za petak, 27. siječnja, bila je „Kraljica Mira uči nas hoditi u molitvenoj skupini“. Istog dana poslijepodne otac Inocencio Llamas držao je katehezu „Kraljica Mira uči nas hoditi u obitelji“. U subotu, 28. siječnja, otac Inocencio držao je katehezu „Kraljica Mira uči nas hoditi u vremenu pandemije“, a poslijepodne ponovno ja s temom „Kraljica Mira uči nas hoditi s mladima“. U nedjelju, 29. siječnja, otac Astolfo Moreno držao je katehezu „Kraljica Mira uči nas hoditi s Crkvom“.

Svjedočanstva su bila snažna od kojih izdvajam neka: bračni par Felipe Gomez i Maria Angelica Araujo, bračni par Zohanny Mutis i njezin muž Fernando, Josip i Inma Sušac iz Čitluka, grupa mladih Fruto de Madero koji su u molitvenoj skupini, koji pjevaju i sami komponiraju pjesme. Gospođa Zohanny Mutis i

njezin muž Fernando, koji su bili ateisti, svjedočili su o vrlo mučnom iskustvu nevjere u braku. No njihov sin je molio za njih, ali ne da se roditelji ponovno vrate jedno drugom nego da se otvore Bogu i da pronađu Boga. To se i dogodilo! Zohanny se ispovjeda u Međugorju nakon 40 godina, a ispovijed je trajala preko sat vremena. Nakon toga je oprostila mužu i oni su ponovno zajedno. Snažno svjedočanstvo i iskustvo djelovanja Kraljice Mira i Duha Svetoga! Nešto čudesno što se dogodilo na kraju svjedočanstva Josipa i Inme: svećenik Inocencio je došao do Josipa i Inme, kleknuo, poljubio im noge i zamolio ih za oprostjenje za sve ono zlo što smo mi kao svećenici učinili vjernicima. To je sve prisutne ganulo te su mnogi plakali.

Duhovno ozračje koje sam ovdje doživio bilo je zaista čudesno! Puno

Duha Svetoga, puno radosti, mira, ljubavi! Nešto slično kao na Mladifestu u Međugorju. Izvršna organizacija, ali se jako osjetilo da ljudi koji su sve organizirali nisu u prvom planu. Uvijek su prisutni, pri ruci za sve, ali negdje u pozadini. Također se osjetilo da nisu mislili na uspjeh, jer kako kažu, uspjeh treba prepustiti Duhu Svetom. Svećenici i žene u organizaciji žive u duhu Međugorja, ponizni, radosni a sve teče lijepo. Na takav način dopuštaju Duhu Svetom da djeluje i da se srca prisutnih otvaraju. Svaki dan drugi svećenik je predvodio misu. Osam svećenika je ispovijedalo svaki dan. Kongres smo završili u nedjelju, 29. siječnja, svetom misom, a nakon ručka smo iznijeli dojmove i zahvalili svima koji su sudjelovali u pripremi i organizaciji kongresa. Na koncu kongresa iznio sam prijedlog da se ovakav susret koji se održava svake godine u Kolumbiji ne zove više kongres nego Festival Kraljice Mira, što su svi prisutni s oduševljenjem prihvatili.

Istog dana, u 17 sati svećenik Gustavo Adolfo Hernandez Morales koji je sudjelovao u kongresu i ispovijedao, zamolio nas je da nas odveze do sjemeništa i novicijata njegove zajednice – Kristovih legionara. Zajednica se nalazi također u općini Rionegro. Tu smo se susreli s 13

novaka i njihovim odgojiteljima. Novaci su nam postavljali pitanja o Međugorju i Gospinoj duhovnosti. Nakon toga smo kod njih večerali i vratili se u De La Salle.

U ponedjeljak, 30. siječnja, u 7 sati poletjeli smo prema Barranquilla, najvećem kolumbijskom gradu na obali Karipskog mora. Tu smo navečer imali molitveni susret u konferencijskom centru na kojem je sudjelovalo oko 800 osoba, među njima dvanaest svećenika i njihov nadbiskup mons. Pablo Salas. Program se sastojao od krunice, kateheze te svjedočanstva koji su dali Josip i Inma Sušac, bračni par. Na koncu nadbiskup mons. Pablo Salas izišao je na pozornicu, pozdravio nazočne, govorio lijepo o Međugorju i zajedno sa svećenicima udijelio blagoslov.

U utorak, 31. siječnja, poletjeli smo za Bogotu, glavni grad Kolumbije.

Saznali smo da Bogota ima nekoliko milijuna stanovnika i da je jedan od najzagađenijih gradova u svijetu. Sljedeće mjesto u našem planu svjedočenja međugorske duhovnosti bila je župa Krista Spasitelja u novom dijelu Bogote. Župu vodi otac Astolfo Moreno koji je sudjelovao na našem kongresu u De La Salle u blizini Medellina. Predivan svećenik! Gospin svećenik koji jako voli Međugorje i Kraljicu Mira i koji živi Gospine poruke. On srijedom, četvrtkom, petkom i subotom ispovijeda pet sati u svojoj župi: Do podne tri i popodne dva sata. Iz svega što smo vidjeli osjetili se da ovaj svećenik jako dobro djeluje među svojim narodom.

Kroz ovih desetak prekrasnih dana mnogo smo saznali o Kolumbiji: To je zemlja paradoksa. Jako bogat prirodnim resursima, a opet toliko siromašna! Zemlja u kojoj narod vapi za mirom. Mnogi problemi mučili su ovaj narod: Od droge, uličnih bandi, pljački i ubojstava do rata između državne vojske i vojske narkokartela. No uza sve to kolumbijski narod je narod velike vjere i ljubavi prema Gospi.

Navečer je program počeo u 17 sati molitvom krunice. Nakon toga uslijedila je euharistija u kojoj sam propovijedao o vjeri i Gospinu odgoju u vjeri. Nakon mise doživjeli smo neopisivo zanimljivo iskustvo: Otac Astolfo je priredio susret u kojem smo Josip, Inma Sušac i ja sjedili ispred oltara u župnoj crkvi a nazočni mladi postavljali su nam pitanja. Mladi su postavljali pitanja zašto se Gospa ukazuje djeci i mladima, zašto se ukazuje u nepoznatim mjestima, zašto nas poziva da činimo zahtjevne stvari, da postimo, da molimo pred križem, da praštamo... pa do pitanja kako pričati čovjeku koji ne vjeruje u Boga. Nakon cijelog programa koji je trajao četiri i pol sata otac Astolfo za večerom nam je svjedočio o svom putu: kako je njegov život i život

njegove obitelji (nisu živjeli u vjeri) promijenio jedan susret s čovjekom koji im je govorio o Međugorju. Nakon toga obitelj je počela moliti, a u njemu se rodio poziv za svećenika. Evo još jednog svećenika koji je primio svećenički poziv po Međugorju! Gdje god dođemo doživljavamo oduševljenje ljudi Međugorjem. Samo nešto bi valjalo poticati: da Gospina poruka mira dođe malo više do siromašnih. Čini mi se da bi na tome valjalo poraditi.

Posljednjeg dana naše misije u Kolumbiji, 1. veljače, dogodilo se nešto neočekivano: Primio nas je u svoju biskupijsku kuću, u kuriju, mons. Luis Jose Rueda, nadbiskup Bogote, glavnog grada, i predsjednik Biskupske konferencije Kolumbije, sa svojim najužim suradnicima, uz

koja su bila dva biskupa, jedan od mons. Germán Medina, pomoćni biskup. Za ručkom nadbiskup Luis Jose Rueda se stalno raspitivao za Međugorje. Sve ga je zanimalo. Jako je otvoren za Međugorje. Posebno je vrlo zainteresiran za poruku mira koju donosi Kraljica Mira u Međugorju, jer kolumbijski narod toliko čezne za mirom. Svidio mu se put i način Kraljice Mira kako širiti mir svijetom. Jako mu je drago što je papa Franjo postavio nadbiskupa Aldu Cavallija za apostolskog vizitatora za župu Međugorje, jer je njega nadbiskup Aldo izabrao za biskupa dok je bio apostolski nuncij u Kolumbiji. Rekao je da će prvom prilikom doći u Međugorje.

Malo prije 17 sati pred crkvu svetog Dominga Savija dovezao nas je Mario

koji je s nama bio i kod nadbiskupa Luis Jose Rueda. Mario je do dolaska novog predsjednika na vlast u Kolumbiji, bio veleposlanik Kolumbije u Vatikanu. On i supruga Beatrise jako vole Međugorje i često prate hodočasnike u Međugorje.

Pred ulazom u crkveno dvorište dočeka nas je župnik Laureano Baron Casas. On je i dušobrižnik za djecu i mlade koji boluju od raka. Pred svima u punoj crkvi (još ovoliko bilo vani) župnik Laureano odao je tajnu: Odavno je htio doći u Međugorje, ali zbog bolesti nije mogao. A onda ga je nadbiskup Jose Rueda nazvao i rekao mu da će međugorski molitveni susret biti u njegovoj župi. Tada je zaplakao, jer ostvario mu se san. Rekao je pred svima: „Još malo vremena ostaje mi na ovoj zemlji, jer su liječnici rekli da ću živjeti još malo. Ostvario mi se san: Gospa, Kraljica Mira, došla je k meni!“ Puno ljudi je plakalo dok je župnik ovo govorio. Nakon njegova dojmljivog svjedočanstva održao sam katehezu o Gospinu putu mira. Na katehezi i cijelom programu bio je nazočan i biskup mons. Germán Medina. Biskup Medina predvodio je euharistiju koja je uslijedila nakon kateheze. Nakon mise uslijedilo je klanjanje. Susret koji je trajao preko četiri

sata završio je pjesmom Kraljici mira i pravim slavljem, neopisivom radošću svih nazočnih. Po završetku programa na dar sam prekrasan kip Gospe, Majke mira, koji su svojim rukama napravili kolumbijski vojnici. Isti takav kip Kolumbijci su poklonili papi Franji kad je bio u posjetu Kolumbiji prije tri godine. Za večerom biskup Medina pokazao je veliku otvorenost za Međugorje.

Što reći na koncu? Čudesno iskustvo otvaranja srдца u Kolumbiji! Kako to objasniti? Jedino djelovanjem Duha Svetoga i zagovorom Kraljice Mira! Prije odlaska domaćini i organizatori odali su nam tajnu uspjeha: Molitvom su se pripremali za ove dane. To je ključ: U molitvi!

Kroz ovih desetak prekrasnih dana mnogo smo saznali o Kolumbiji: To je zemlja paradoksa. Jako bogat prirodnim resursima, a opet toliko siromašna! Zemlja u kojoj narod vapi za mirom. Mnogi problemi mučili su ovaj narod: Od droge, uličnih bandi, pljački i ubojstava do rata između državne vojske i vojske narkokartela. No uza sve to kolumbijski narod je narod velike vjere i ljubavi prema Gospi. Vjerujemo i nadamo se da će poruka Kraljice mira još šire i dublje zahvatiti ovaj predivni narod!

Hvala Ti, draga Majko, Kraljice Mira, na prekrasnim danima u Kolumbiji i na tvojoj ljubavi koju nam pokazuješ 41 godinu!

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjerna čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježanje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovošću. (fra Ivan Dugandžić)

M
INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

RATNICI MIRA

PAULA TOMIĆ

Fatimu: „Molite se sa mnom kako bi se ostvarilo ono što sam započela u Fatimi i ovdje.“ Opet moli skoro istim riječima kao u prvoj poruci da joj pomognemo završiti ono što je u Fatimi započela, dakle poziv na obraćenje, na pokoru, na zadovoljstiju! Očigledno nam pokušava ponovno utviti u glavu kako mira nema bez molitve i žrtvovanja naših dana u postu i pokori. (usp. „Zato molite i žrtvuajte vaše dane postom i pokorom da vam Bog da mir.“) Inače, očekuje li nas uskoro neki novi, bliski rat?

MODERNI ČOVJEK NE ŽELI BOGA

Gospa nikad nije površna. Kao svaka majka, ona zna kako se problem koji dijete ima ne može riješiti ako se ne riješi izvor problema, ako se zlo ne sreže u korijenu. Zato i ovog puta jasno kaže kao svako zlo u čovjeku i svijetu dolazi zbog toga što je čovjek odbacio Boga, sam želi biti odlučitelj onoga što je dobro, a što je zlo – baš onako kako ovih dana čitamo u prvom misnom čitanju iz knjige Postanka. Čovjek se usudio jesti sa stabla spoznađe dobra i zla. Odlučio je ne trebati Boga. I zato u sve unosi svoju ograničenost, sebičnost i pohlepu koja na kraju samo gomila grijeha i sve udaljuje od Božje prisutnosti i ljubavi. Čovjek ostaje ogoljen i zaslijepljen do kraja. Gospa to jasno kaže: „*Budućnost je na raskrižju, jer moderni čovjek ne želi Boga. Zato čovječanstvo ide prema propasti.*“

Prije 75 godina biskup Fulton J. Sheen je napisao: „Karakteristika svake propadajuće civilizacije je da su velike mase ljudi nesvjesne tragedije. Samo oni koji žive po vjeri znaju što se događa u svijetu. Velike mase bez vjere su nesvjesne destruktivnog procesa koji se odvija jer su izgubile viziju visina s kojih su pali. Kako zapadna civilizacija gubi svoje kršćanstvo gubi i svoju superiornost.“ Zar to nije ono što vidimo danas, duboki pad čovjeka na svim razinama njegova postojanja?

BITI LJUDI MIRA

Uloga svake majke u odgoju djece nije samo pronaći problem, nego

još važnije, naučiti dijete kako izaći iz problema i riješiti ga. To Gospa radi i ovaj put. Kaže nam da je naš jedini spas u tome da postanemo ljudi mira koji stvaraju mir preko molitve i sakramentalnog života u svojim srcima. Sve velike bitke dobijaju se najprije osmišljavanjem dobre strategije. Gospa je ovdje najbolji strateg: Ona nam pokazuje kako trebamo krenuti od sebe! Kako trebamo postati *ratnici mira*. I da se onda ujedinjemo u molitvi s drugima i tako stvaramo njezinu vojsku: *Vojsku ratnika mira!* (usp. „Molite i svjedočite mir u vašem okružju i budite ljudi mira.“ 25. 1. 2023.)

„Teška vremena stvaraju jake ljude. Jaki ljudi stvaraju dobra vremena. Dobra vremena stvaraju slabe ljude. Slabi ljudi stvaraju teška vremena.“ – kaže citat iz romana „Those Who Remain“ od G. Michaela Hopfa. Današnje vrijeme je teško vrijeme. Zato ono što mu treba jesu jaki ljudi. Ali jaki u čemu?

Pogledajmo što kaže o tome sv. Pavao u svojoj poslanici Korinćanima: „Kada dođoh k vama, braćo, ne dođoh s uzvišenom besjedom ili mudrošću navješćivati vam svjedočanstvo Božje jer ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga. I ja pridoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju. I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj, nego na snazi Božjoj.“ (1Kor 2, 1-5)

Dakle, naša snaga nije u mudrosti ljudskoj, nego u snazi Božjoj – snazi koja se dobija po vjeri u Isusa Krista i to raspetoga. U predanju Njemu, Njegovoj volji, po molitvi i zagovoru naše nebeske Majke, Kraljice mira!

Postanimo Marijini *ratnici mira* u svojim srcima, u svojim obiteljima, u svojim župama i na trgovima i s krunicom u ruci posvjedočimo kako još ima nade dokle god stojimo na strani Majke čije će Bezgrešno srce na kraju pobijediti!

SLUŠAJUĆI VIJESTI I GLEDAJUĆI ZBIVANJA U SVIJETU, od kataklizmi, nestašica, političkih nemira i ratova do potpune izokrenutosti spolnosti, morala i etike – sve više se čini da se čovječanstvo polako približava rubu postojanja. Kao da su grijesi svijeta postali preteški i počeli snažno pritiskati sve stvoreno tražeći zadovoljstiju i iskupljenje. O toj pravdi Gospa je 1917. godine jasno progovorila malim pastirima u Fatimi pozivajući svijet preko njih na obraćenje i pokoru za grijeha i sve uvrede koje se nanose njezinom Sinu. Pozvala je svijet na molitvu krunice kako bi se zaustavio tadašnji 1. svjetski rat. Izgleda da smo sve to polako zaboravili!

ŽELIM ZAVRŠITI ONO ŠTO SAM ZAPOČELA U FATIMI

U ove 42 godine koliko traju ukazanja u Međugorju, Gospa je spomenula Fatimu još jednom, a to je bilo u poruci od 25. kolovoza 1991. kada je kazala „Što sam započela u Fatimi završiti ću u Međugorju.“ U poruci je također pozvala ljude na molitvu i post kako bi uz njihovu pomoć svladala Sotonu, koji „nastoji omesti njezine planove mira i radosti.“ Bilo je to vrijeme početka Domovinskog rata. U zadnjoj poruci od 25. siječnja Gospa opet spominje

U ZADNJOJ PORUCI OD 25. SIJEČNJA GOSPA OPET SPOMINJE FATIMU: „MOLITE SE SA MNOM KAKO BI SE OSTVARILO ONO ŠTO SAM ZAPOČELA U FATIMI I OVDJE.“ OPET MOLI SKORO ISTIM RIJEČIMA KAO U PRVOJ PORUCI DA JOJ POMOGNEMO ZAVRŠITI ONO ŠTO JE U FATIMI ZAPOČELA, DAKLE POZIV NA OBRACENJE, NA POKORU, NA ZADOVOLJSTIJU! OČIGLEDNO NAM POKUŠAVA PONOVO UTUVITI U GLAVU KAKO MIRA NEMA BEZ MOLITVE I ŽRTVOVANJA NAŠIH DANA U POSTU I POKORI.

Proslava blagdana sv. Blaža i obred grlićanja u Međugorju

Dana 3. veljače Crkva slavi spomendan na sv. Blaža, biskupa i mučenika iz IV. stoljeća. Također, običaj je da se i na taj datum blagoslivljaju grla vjernika u svim crkvama, jer se time zaziva Božja zaštita i oslobođenje od bolesti grla i svakog drugog zla po zagovoru ovog sveca i mučenika. Taj obred se još zove i grlićanje, te se vrši nakon svete mise. Obred blagoslova grla, odnosno grlićanja, veže se uz predaju o

polaganju ruku sv. Blaža na dijete kojemu je u grlu zapela kost. Sv. Blaž je učinio znak križa i molio Boga da dijete oslobodi od te kosti, te je doživio Božje uslišanje. Zatim je zamolio Boga da On to učini svaki put onome tko mu se u molitvi i vjeri obrati u njegovo ime. Nakon svete mise, tijekom obreda grlićanja, svećenik s dvije svijeće pristupi vjerniku uz molitvu: „Po zagovoru sv. Blaža, biskupa i mučenika, oslobodio te Bog od bolesti grla i svakog drugog zla!“

Tako je bilo i u Međugorju gdje su se svete mise na spomendan sv. Blaža slavile ujutro u 7.30 sati, te u 18 sati kada je bila večernja sveta misa, a na obje mise upriličen

je obred grlićanja. Večernju svetu misu u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predslavio je don Damir Stojić, župnik župe Duha Svetoga – Jarun u Zagrebu, a s njim su u koncelecijaciji bili i brojni drugi svećenici. On se na početku svoje propovijedi dotaknuo evanđelja u kojemu se govori o smrti sv. Ivana Krstitelja, te je sve okupljene pozvao da, unatoč svemu, uvijek budu na strani istine, te da istinu uvijek govore.

Molitva krunice na Gospine nakane

U utorak, 4. veljače 2023. godine, kao i svakog drugog u mjesecu, s početkom u 8.15h molila se krunica na Gospine nakane. Oko 20-ak osoba molilo je zajedno radosna i slavna otajstva Gospine krunice, a osim župljana i vjernika iz okolnih mjesta, bilo je i ponešto hodočasnika. Svi oni okupili su se kod Plavog križa u molitvi u znak zahvalnosti za sve milosti koje nam Kraljica Mira pruža više od četiri desetljeća. Molitva krunice molila se za sve „one koji nisu još upoznali ljubav Božju.“

Stepinčevo u Međugorju

SJEĆANJE NA POBIJENE FRATRE I VJERNI BOŽJI PUK

U petak, 10. veljače, na spomendan blaženog kardinala Alojzija Stepinca, u Međugorju je obilježeno sjećanje na pobijene fratre i puk iz župe Međugorje koji su stradali u I. i II. svjetskom ratu, te u Domovinskom ratu. Franjevci iz međugorske župe koji su ubijeni za vrijeme Drugog svjetskog rata bili su: fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević, fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj, fra Jenko Vasilj i fra Križan Galić. U Prvom svjetskom ratu iz međugorske župe poginula je ili nestala 61 osoba, u Drugom svjetskom ratu (najviše u svibnju 1945) 386 osoba, u domovinskom ratu 10 osoba.

MOLITVA ZA UBIJENE FRATRE I ŽUPLJANE KOD SPOMENIKA UBIJENIM FRATRIMA

Program je započeo u 16:45 sati kod spomenika ubijenim franjevcima koji se nalazi pokraj temelja stare crkve. Molitvu je s brojnim župljanima, te fratrima i časnim sestrama, predmolio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

„Braćo i sestre, okupili smo se ovdje kako bi se pomolili za sve pokojne koji su svoje živote izgubili u I. i II. svjetskom ratu, te u Domovinskom ratu. Danas na spomendan blaženog Alojzija Stepinca mučenika, njegovu spomenu pridružujemo i sve njih koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri i pripadnosti hrvatskom narodu. U duhu evanđelja molimo za sve progonitelje, za mir u svijetu, i tješimo se uzajamno riječima Svetoga pisma”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, te pročitao riječi iz prve poslanice sv. Ivana Apostola:

„Predragi, mi znamo da smo iz smrti prešli u život jer ljubimo braću. Tko ne ljubi ostaje u smrti. Tko god mrzi brata svoga ubojica je, a znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga života. Po ovom smo upoznali ljubav: On je za nas položio život svoj, i mi smo dužni živote položiti za braću.”

Nakon molitve, program je nastavljen molitvom krunice u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju u 17 sati, a nakon toga u 18 sati uslijedilo je i sveto misno slavlje kojega je predslavio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić uz koncelebraciju brojnih drugih svećenika. On se u svojoj pro-

povijedi spomenuo mučenika blaženog kardinala Alojzija Stepinca, kazavši kako čovjek nije Bog, te svaki put kada čovjek želi sebe postaviti namjesto Boga i odlučivati što je dobro, a što je zlo, i još to odlučivati bez Boga – tada nastaje nered, a tako je bilo i u doba komunizma.

„Samo Bog je mjerilo dobra. Svaki put kada čovjek želi zasjesti namjesto Boga – dolazi zlo. To je tako jasno vidio i prepoznao u svom teškom vremenu blaženi Alojzije Stepinac. No, on se nije dao zavesti različitim uputama

ni idejama moćnika, niti onima koji su mu tvrdili da će mu biti dobro ako poslušaju njih, a pogazi riječ koju je dao Bogu i Crkvi. Htjeli su ga zavesti, poput zmije koja je zavela Adama i Evu. Ali Alojzije je bio potpuno otvoren Božjoj riječi, po njoj je živio, po njoj je sve mjerio i zato nije sišao s puta pravедnosti, i nije se morao skrivati ni pred Bogom ni pred ljudima, nego ponosno stajati kao simbol Božjega svijeta, Božje ljubavi i Božjega poretka u svijetu. I kao takav, iako pritvoren i odvojen od ljudi, biva svojim vjernicima najjasniji znak, najhrabriji pastir i najupečatljiviji Kristov učenik. Zato je i pritvoren govorio više od onih koji su bili na slobodi”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, te naglasio kako su njegov duh, njegova ljubav prema Bogu i čovjeku, tada govorili.

„Govorio je i živ i mrtav. I danas govori da je Bog jedino mjerilo u kojem čovjek može biti radostan, ispunjen, zadovoljan i spašen. Poput Alojzija, tolika su naša braća i sestre bili mučeni, iskušavani i ubijeni iz mržnje prema vjeri i hrvatskom narodu. Njih se danas spominjemo,

vjerujući da ih je Bog primio u svoje divno kraljevstvo u koje su vjerovali. Molimo i za one koji to još nisu zadržali. Molimo i za njihove progonitelje jer želimo slijediti Kristov nauk i biti potpuno otvoreni Božjoj riječi, te tako ljubiti i svoje neprijatelje, svoje progonitelje. A to mogu samo veliki ljudi poput blaženog Alojzija

koji nije mrzio svoje progonitelje, nego je strpljivo podnosio svoju nevolju znajući da Bog daje konačnu plaću svakome čovjeku. Braćo i sestre, neka nam blaženi Alojzije kod Boga izmoli da budemo pravi Kristovi učenici, da budemo pobožni, bogobojazni i da u svemu svome životu sve gradimo s Bogom. I svoje obitelji, i svoje zajednice i svoju domovinu. „U tebe se Gospodine uzdam” bilo je njegovo geslo, a psalmist kliče „Tko se uzda u Gospodina on je kao brdo Sion – ne pomiče se, ostaje dovijeka”. I blaženi Alojzije živi do vijeka u Božjem kraljevstvu, onamo neka povuče i sve nas”, kazao je fra Zvonimir Pavičić.

PROJEKCIJA FILMA „RAZGOVOR” O BL. ALOJZIJU STEPINCU

Nakon svete mise program se nastavio čašćenjem križa Gospodinova, a nakon toga u dvorani sv. Ivana Pavla II. s početkom u 20 sati prikazan je film o blaženom Alojziju Stepincu pod imenom „Razgovor”, redatelja Dominika Sedlara. Film je dirnuo u trenutak povijesti koji je znakovit i za Crkvu i za komunizam. Scenarij filma temeljen je na prijepisu razgovora između Tita i Stepinca kojega je Sedlar pronašao u Izraelu.

Frama Međugorje svakoga petka održava svoje redovne sastanke, no prije dva tjedna su bili odlučili da to bude jedna posebna večer, odnosno da bude otvoreni susret Frame Međugorje na kojem bi se govorilo o jednoj zanimljivoj temi s još zanimljivijim gostima. Naime, u petak 3. veljače, u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju s početkom u 19:30 sati održan je otvoreni susret

govorio o dijelu života u kojemu je bio živio bez Boga, jer su mu tada na prvom mjestu bili novac i nemoralan život. Odrastao je u Berlinu, a u ranijem svom poslu je već kao mladić zarađivao milijune, trošio novac na auta, brodove, skupocjene satove, nekretnine... poslije toga je postao i nogometni menadžer, no sve se okrenulo kada je jednoga dana ostao bez oca. Tada se okrenuo vjeri, napravio životnu ispovijed, krenuo na svakodnevnu svetu misu, počeo moliti i postiti... korak po korak Bog mu je liječio njegovo ranjeno srce, otvorio mu slijepe duhovne oči, slao mu u život ljude u kojima je prepoznao Božji

shvatio da je, kako kaže, disco hram sotonin i da mlada osoba nema tu što tražiti, jer su tu pjesme u kojima se slave alkohol, blud, psovka i sotona, a osobe su u tim prostorima oskudno odjevene... Zavapio je Bogu da mu daruje nove ljude, pa su tako u njegov život počeli ulaziti osobe s kojima je u vjeri mogao samo rasti. Danas zajedno sa svojom suprugom, koju je izmolio od sv. Josipa, te

Nogometaši svjedočili vjeru u Boga na otvorenom susretu Frame Međugorje

Frame Međugorje na temu „Vjera i nogomet”, a gosti su bili nogometni menadžer Kristijan Lopac, te nogometaši Josip Čorluka i Damir Zlomislić iz HŠK Zrinjski Mostar i vratar Luka Kukić iz HŠK Posušje. Vjera i nogomet, vjera u nogomet, vjera u nogometu, nogomet u vjeri... neke su to od tema o kojima se sinoć pričalo. Ova „nogometna večer” započela je molitvom, te duhovnom pjesmom koju su otpjevali mladi iz Frame Međugorje. Na početku je sve prisutne pozdravio duhovni asistent Frame Međugorje fra Ivan Hrkać zahvalivši se svima koji su došli u velikom broju, uz nadu da će im sinoćnja svjedočanstva pomoći u njihovom duhovnom rastu.

Prvi je svoje svjedočanstvo mladima kazao Kristijan Lopac. On je u svom snažnom svjedočanstvu

rukopis za spas njegova života, a veliku ulogu u tome je imalo i Međugorje, kao i sveti Franjo. U Međugorju se i oženio i to na blagdan Imena Marijina, a danas mu je život nezamisliv bez svete mise, ispovijedi i svakodnevne molitve krunice koju moli tri puta dnevno.

„Bog je prisutan u našem životu, samo nekada smo slijepi, ne možemo prepoznati Božje znakove. Iako nisam nakon svega htio imati veze s nogometom, Bog mi je pokazao da se moram vratiti i baš biti sol i svjetlo u tom svijetu, jer u tom svijetu nogometa ima svega i svačega. Bog me pozvao da i dalje radim s nogometašima, ali da budem tu među njima svjetlo i sol. Danas imam nogometnu agenciju, ali prvo bitno od svega je Gospodin! Bog ima plan za svakoga od nas i baš u sportskom svijetu je Bog prisutan”, kazao je Kristijan između ostaloga.

Nakon Kristijana svoje svjedočanstvo je kazao Josip Čorluka koji je govorio da je bio tradicionalan vjernik i da je išao na nedjeljnu svetu misu, ali da je to bilo to što se tiče njega i vjere. Kada je počeo dobivati svoju prvu plaću kao nogometaš krenuo je u izlaske i tu su počeli njegovi grijesi, kao što su alkohol, blud, društvo koje psuje... Trenutak obraćenja se dogodio kada je bio na dnu grijeha i nije znao kako dalje jer je tražio sreću u izlascima. Sve do jedne ispovijedi koja se dogodila baš u Međugorju gdje je susreo Milosrdnog Oca koji ga je dočekaš raširenih ruku i pokazao mu svoju ljubav i od toga dana ima veliku glad za Bogom. Krenuo je slušati propovijedi svećenika i razna svjedočanstva po YouTubeu, te krenuo s molitvom i svakodnevnom svetom misom. Napustio je društvo s kojim je izlazio te je

djetetom živi miran i blagoslovljen život zahvaljujući se Bogu na svakoj milosti.

Svoja svjedočanstva o tome kako ih je Bog spasio od kocke, kako im je dao snagu za prestanak straha, kako im je darovao novi život i kako danas nogomet i život gledaju drugim – duhovnim očima kazali su okupljenima Damir Zlomislić i Luka Kukić. I danas im je nogomet jedna velika ljubav koju su zavoljeli još od malih nogu, no ipak sada je Bog na prvom mjestu, a kada je Bog na prvom mjestu – sve je ostalo na svome mjestu.

Nakon završetka svjedočanstava nogometaša, Framasi i župljani imali su priliku napisati na papiriće svoja brojna pitanja za goste, te je fra Ivan Hrkać čitao ta pitanja, a četvorica gostiju su na njih rado odgovarala. Poslije toga odigrana je i jedna mini tombola u kojoj su bile dvije vrijedne nagrade, jedna je bila dres HŠK Zrinjskog iz Mostara, a druga dres HŠK Posušja, a naravno oba dresa su bila potpisana od svih igrača spomenutih nogometnih klubova. Na kraju programa svi zajedno su izmolili molitvu, te večer završili još jednom duhovnom pjesmom u nadi da će ovakvi otvoreni susreti Frame Međugorje postati tradicija.

Statistike za siječanj 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 35 000
Broj svećenika koncelebranata: 1066 (34 dnevno)

Svečano proslavljen Dan Osnovne škole Bijakovići

Svetom misom u 10 sati u crkvi sv. Jakova u Međugorju, te prigodnim programom u 11 sati u školskim prostorijama, u ponedjeljak 6. veljače svečano obilježen Dan Osnovne škole Bijakovići. Svetu misu predslavio je međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać, koji je ujedno i vjeroučitelj u Osnovnoj školi Bijakovići. On se u svojoj propovijedi spomenuo mučenika kojih se ovih dana prisjećamo, a koji su život svoj položili za Isusa, navevši primjere kao što su sv. Pavao Milki i drugovi, blaženi Alojzije Stepinac, te 66 pobijenih hercegovačkih franjevac..., ali se dotaknuo i školske proslave.

„Danas je Dan škole i danas je ovo prilika da zahvalimo Gospodinu za cijelu tu našu povijest ovdje u ovom kraju kroz 121 godinu, na svim onima koji su prošli kroz tu školu, koji su je održavali, na svim vašim precima, bakama, djedovima i roditeljima. Ali sada je Dan škole na vama. Kakva je škola? Škola je ogledalo vas, kakvi ste vi – takva nam je i škola. Kakvi smo mi nastavnici, profesori i djelatnici – takva nam je škola. Kakva je naša vjera to će se vidjeti u našoj školi i u našem društvu. Na poticaj da stvarno krenemo za Kristom, da slušamo Božju riječ kao što smo je i danas čuli gdje se kaže da je Isus prošao kroz sela, gradove i zaseoke, te da su pred njega iznosili sve bolesne, tako i mi svoje grijehove možemo uvijek ostaviti u ispovjedaonici da dođemo do Isusa, da nas Isus ozdravi svojom božanskom riječju i da budemo pravi njegovi učenici”, kazao je fra Ivan Hrkać između ostaloga. Nakon svete mise proslava se nastavila prigodnim programom u školskim prostorijama, a na početku se svima prisutnima obratio Ivan Ostojić, ravnatelj Osnovne škole Bijakovići.

Narodna osnovna škola u Međugorju i Bijakovićima otvorena je 1902./1903. školske godine kao druga po redu Osnovna škola u Brotnju, a započela je s radom 4. veljače

1902. godine. U ovu školu pored djece iz Bijakovića i Međugorja upisivala su se djeca i iz Vionice, Šurmanaca, Služnja, Miletine, Zvirovića i Dobrog Sela, a starost učenika kretala se od 7 do 16 godina. Prvi učitelj u školi bio je Grgur Stanić iz Rakitna, a prvo upisano dijete je bio učenik Franjo Jerković (Nikolin) kojemu je bilo 8 godina. Današnja zgrada Osnovne škole Bijakovići dovršena je 1979. godine i od tada se nadograđivala nekoliko puta jer je to zahtijevao sve veći broj učenika. Danas škola broji 480 učenika podijeljenih u 23 odjela, te 53 djelatnika, a u školi djeluju brojne sekcije kao što su dramsko-literarna, novinarska, likovna, ritmička i kreativna sekcija, zatim sekcija Crvenog križa, domaćinstvo i školski zbor.

Stručna edukacija za vodiče hodočasnika u župi Međugorje

Župni ured Međugorje i Društvo vodiča za hodočasnike u župi Međugorje organiziraju stručnu edukaciju za vodiče hodočasnika u župi. Edukacija će se održati u drugoj polovici veljače i prvoj polovici ožujka 2023. godine.

Iz Društva vodiča za hodočasnike u župi Međugorje mole sve zainteresirane da podnesu prijave putem e-mail adrese: drustvovodica@gmail.com, ili ih osobno predaju u Ured informacija župe Međugorje, zaključno sa 16. veljače, 2023. godine.

Dokumentacija koja je obvezna za pristup edukaciji je:

- Slobodno sročena prijava koja mora sadržavati ime i prezime kandidata, kratki životopis, valjanu e-mail adresu te kontakt telefon;
- Uvjerenje o položenom Državnom ispitu za turističke vodiče (za Hercegovačko-Neretvansku županiju);
- Kopija diplome završene četverogodišnje srednje škole (za studente – potvrda o studiranju) ili kopija Diplome završenog studija;
- Pismena preporuka svoga župnika (za kandidate koji nisu iz župe Međugorje).

O točnom početku predavanja i ispitu kandidati će biti blagovremeno obaviješteni putem elektronske pošte, objavljeno je na službenoj web stranici Društva vodiča.

Događanja pripremio: Mateo Ivanković

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Kateheza međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića:

'EVO MAJKE MOJE I BRAĆE MOJE!' (MT 12,49)

Isus želi da i mi, poput Marije, prianjamo uz njegove riječi, uz Božju volju. Možda nam ona ne će biti uvijek tako jasna niti lagana, ali će nas sigurno držati bliže Bogu. Budimo poput Marije. Recimo „da“ Bogu, vršimo njegovu volju, živimo po njegovim zapovijedima i tako ćemo postati njegova prava rodbina, Isusova braća i sestre.

Međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić katehezom 'Evo majke moje i braće moje!' (Mt 12, 49), što je i je tema svih ovogodišnjih seminara i duhovnih obnova u župi Međugorje, najavio je ovogodišnja događanja u župi Međugorje.

Dragi prijatelji!
Zajednička tema ovogodišnjih Međunarodnih duhovnih obnova uzeta je iz Matejeva evanđelja. Kako bismo bolje razumjeli ovu Isusovu rečenicu potrebno je pročitati čitav ulomak iz Evanđelja pa ćemo to na početku učiniti.

Iz Evanđelja po Mateju:
„Dok on još govoraše mnoštvu, eto majke i braće njegove. Stajahu vani tražeći da s njime govore. Reče mu netko: „Evo majke tvoje i braće tvoje, vani stoje i traže da s tobom govore.“ Tomu koji mu to javi on odgovori: „Tko je majka moja, tko li braća moja?“ I pruži ruku prema učenicima: „Evo, reče, majke moje i braće moje! Doista, tko god vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka.“ (Mt 12,46-50)

***

U ovom kratkom ulomku koji govori o Isusovoj pravoj rodbini, Marija nam opet pruža primjer nasljedovanja Krista i vršenja Božje volje. Iako bi se na prvo čitanje moglo shvatiti kako je Marija kao Isusova majka ovdje u nezavidnom položaju, ipak čitajući sve više i razmatrajući Božju riječ, biva nam jasno kako je Marija uistinu Isusova prava rodbina u onom smislu u kojem Isus to govori.

Naime, Marija je mogla poslužiti Gospodinu samo kao žena koja će roditi Isusa. Mogao je od nje uzeti samo njezino tijelo, pripremiti tijelo za rođenje Sina, i tako bi Marija poslužila kao ona koja je u određenom trenutku surađivala s Gospodinom. No Bog od Marije traži još više. Bog priprema njezino srce kako bi ona postala njegova prava majka i njegova istinska učenica. Bog od Marije nije uzeo samo tijelo kako bi svome Sinu dao tjelesni oblik, nego je pripremio Marijino srce, njezinu dušu kako bi i nama mogla biti majka.

Marija je tako bezgrješno začeta. Oslobođena je istočnoga grijeha. Ali ne samo da može tjelesno roditi Sina Božjega, nego da srcem potpuno pripada Bogu. Ona koja je bez grijeha, njezino srce posve pripada Bogu. Mi koji nismo bezgrješni, i mi u sebi osjetimo toliku težnju za Gospodinom, a kolika je tek milost bila u Mariji! Zato je anđeo i pozdravljao riječima: „Zdravo, milosti puna!“ Marijino je srce potpuno okrenuto prema Gospodinu. Natopljeno

je njegovom milošću. I ona živi potpuno uronjena u njegovo biće. Zato i jest toliko lijepa i dražesna. Zato i jest tako mila i blaga, jer je posve u Gospodinu.

Kao takva, slika je i nama, kakvi trebamo biti, čemu trebamo težiti. Iako smo grješni i slabi ljudi, trebamo uvijek imati nju pred očima. Ona nam pokazuje put. Put vjere. Ona nam je uzor. Ide ispred nas kako bi nas sve dovela svome Sinu.

Iako u ovome evanđeoskom ulomku majka i braća Isusova nisu opisani onako kako bismo mi to očekivali, ipak ne treba misliti da su oni isključeni iz Isusova poslanja ili da ih je on odbacio od sebe. Evanđelisti se ne trude opisati nam neku situaciju tako kako bismo mi znali sve pojedinosti. Oni puno toga izostavljaju kako bi se usredotočili na ono što je bitno. Bitno je čitateljima prenijeti Isusovu poruku spasenja. A što nam Isus želi poručiti ovim riječima?

Isus nam želi reći tko je njegova prava rodbina. Želi nam reći kako su sveze duhovnoga srodstva preče od sveza tjelesnoga srodstva. Naša povezanost s Bogom treba biti iznad svega pa i iznad obiteljskih veza. Ovdje se spominju Isusova braća. Naime to je izričaj kojim se označavala i šira rodbinska veza kao što su rođaci. No njima ništa ne koristi to što su rodbinski povezani s Isusom ako se oni ne opredijele za Boga u svome životu. I oni su pozvani vršiti volju Božju, živjeti po Božjoj riječi, po Božjim zapovijedima, bez obzira što su oni Isusova rodbina. Isus jasno ističe da su njegova prava braća oni koji vrše volju njegova Oca.

Za to se trebamo držati, draga braćo i sestre. Evo, mi se međusobno nazivamo braćom i sestrama. To smo postali po krštenju. U Kristu smo braća i sestre. U njemu smo povezani ukoliko se trudimo živjeti po njegovoj riječi. Možemo slobodno reći, ako njegovoj rodbini nije ništa značilo to što su krvno povezani, ni nama ništa ne će značiti to što smo kršteni i što se nazivamo njegovima – kršćanima – ako se svakodnevno u svome životu ne opredijelimo za njega i ne odlučimo vršiti Božju volju. To je naš poziv. Svakodnevno vršiti Božju volju!

A kako to činiti? Nekada nam Božja volja izgleda tako tajnovita i skrivena, teško ju možemo razotkriti i jasno vidjeti. Isus nas nije ostavio same, da se mučimo u ovome svijetu. Ostao je s nama. On nam pomaže.

Ostao je s nama u svojoj riječi – u Bibliji – ostao je s nama u sakramentima, u Crkvi. Zato smo pozvani sudjelovati u životu Crkve. Biti kršćani ne samo na papiru, ne samo riječima, nego srcem i dušom, čitavim svojim bićem čeznuti za Gospodinom i njegovim riječima. Razmatrajući Božju riječ, lakše ćemo prepoznavati Božju volju i dobit ćemo od njega snagu da ju možemo izvršiti.

Isus nam je dao Mariju za našu majku. I ona nam je pravi uzor vjere. Marija u ovom ulomku nije povrijeđena Isusovim riječima. On prema njoj nije bio grub. Zašto? Na to pitanje briljantno su odgovorili već stari crkveni oci. Oni su rekli kako je Marija prvo postala Isusova učenica, a onda i njegova majka. Kako to? Naime, kad je anđeo došao Mariji i kad je iznio Božji naum s njom, ona nije sve razumjela, ali je pristala uz Božju volju. Rekla je „da“ Bogu i tako je postala Isusova prava učenica. Ona koja vrši Božju volju. Tako je nastavila živjeti čitava svojega života. A tomu nam svjedoči i njezina prisutnost u Isusovoj mucii, ali i život s prvom Crkvom nakon Isusova uskrsnuća i uzašašća. Marija je prava Isusova učenica i njegova prava rodbina.

Isus želi da i mi, poput Marije, prianjamo uz njegove riječi, uz Božju volju. Možda nam ona ne će biti uvijek tako jasna niti lagana, ali će nas sigurno držati bliže Bogu. Budimo poput Marije. Recimo „da“ Bogu, vršimo njegovu volju, živimo po njegovim zapovijedima i tako ćemo postati njegova prava rodbina, Isusova braća i sestre.

Dragi prijatelji, u Međugorju smo svi u Marijinoj školi. Marija nas ovdje na poseban način uči kako postati Isusova prava rodbina, kako postati bliski s njim, ali i sa svima drugima. Tu je euharistija, tu su klanjanja, čašćenje križa, molitva krunice, ispovijed, post, Biblija... Tu su i mnoge međunarodne duhovne obnove te seminari posta, molitve i šutnje. Sve su to duhovni naponi koji u nama pročišćavaju razum, osjećaje i pogled kako bismo jasno prepoznali Božju volju i živjeli po njegovoj riječi. Stoga treba ustrajati u tome. Kao što i mi ovdje ustrajemo svakodnevno u tom pozivu, u molitvi. Pridružite se i vi nama i zajedno hodimo na putu spasenja.

Neka vas sve prati zagovor Kraljice Mira! Mir i dobro!

Kateheza je dostupna i na našem YouTube kanalu.

„HOĆETE LI PRIKAZATI BOGU SVA TRPLJENJA KOJA VAM ŽELI POSLATI KAO ZADOVOLJŠTINU ZA GRIJEHE KOJIMA JE UVRIJEĐEN I KAO MOLITVU ZA OBRAĆENJE GREŠNIKA?“, pitala je Gospa djecu u Fatimi. Lucija je spremno odgovorila:

„Da, hoćemo.“ Gospa je pomacima ruku rasula prema njima jako svjetlo, koje im je prodrlo do najskrovitijih dijelova duša, pa su vidjeli sebe u Bogu, jasnije nego da su se promatrali u najboljem ogledalu. Nakon par trenutaka Gospa je nadodala: „Molite kronicu svaki dan kako biste izmolili mir svijetu i svršetak rata.“

Zašto ovu kolumnu započinjem ovim opisom događaja ukazanja u Fatimi? Gospa je u posljednjoj poruci koju je dala po vidjelici Mariji Pavlović-Lunetti praktički ponovila ovaj isti zahtjev te čak i naglasila kako je to potrebno „kako bi se ostvarilo ono što je započela u Fatimi i ovdje.“ Zanimljivo je kako se Gospa obraća djeci za ovako važan zadatak. Danas kad promatramo povijesne događaje i znamo kako je Gospa one riječi u Fatimi izgovarala usred strahota Prvog svjetskog rata te uoči još strašnijeg Drugog svjetskog rata, kad znamo koliko su patnje izazvali fašizam i komunizam te kako je potonji praktički pao posvetom Rusije njezinom Bezgrješnom srcu, ove riječi u kojima Gospa povezuje dva događaja – Fatimu i Međugorje – jednostavno ne mogu proći bez ozbiljnijeg razmatranja i promišljanja. Zaista, zašto ovako važne zadaće Gospa daje baš djeci?

Mi našu djecu promatramo i doživljavamo kao one kojima je potrebna pomoć, koji još uvijek nisu kadri ponijeti ozbiljne terete svakodnevnog života. Često pokušavamo rješavati izazove pred kojima se nalaze umjesto njih, „da im olakšamo“ djetinjstvo, da ih zaštitimo od patnje, problema. A Gospa, s druge strane, odabire baš njih u toj naizgled nezreloj dobi, da preko njih pokreće i provodi svoje planove. U ovim događajima možemo primijetiti nekoliko stvari. Umjesto najmodernijeg naoružanja, oklopa i streljiva, Gospa u prvi plan stavlja molitvu, post i pokoru. Iako svakodnevno promatramo posljedice rata u Ukrajini, Gospa ne nudi kao rješenje nekakvu vojnu taktiku, vojnu nadmoć, asistenciju na bojnopolju. Naprotiv, uvijek nanovo naglašava molitvu, post i pokoru.

Opominje nas da su vremena teška i zahtjevna, da nam je budućnost na raskrižju, jer moderni čovjek ne želi Boga. Opominje nas da čovječanstvo ide prema propasti. No, s druge strane Ona je tu, među nama. I Njezin plan se ostvaruje. Jer je nepregledna rijeka hodočasnika u Međugorju, kao i milijuni vjernika koji su njime dotaknuti, predivan primjer kako molitva, post i pokora donose svoj plod unatoč tom i takvom okruženju. Ozbiljnost situacije u Ukrajini i mogućnost aktivacije nuklearnog arsenala stavila je svijet u stanje iščekivanja, neizvjesnosti i straha, no koliko god stanje bilo

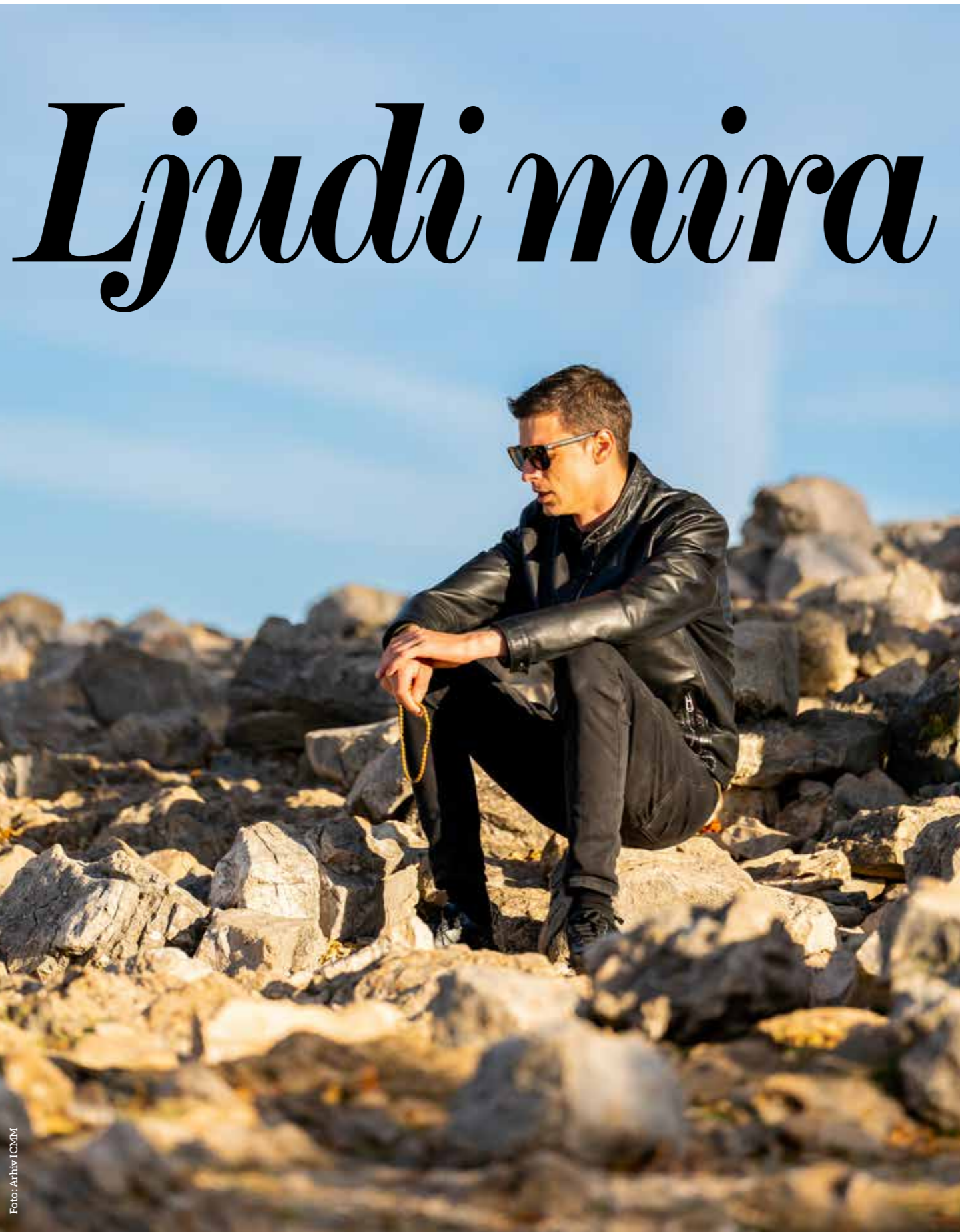

Foto: Arhiv CMM

KREŠIMIR
MILETIĆ

teško i ozbiljno, Gospa nas uči kako molitva, post i pokora mogu nadjačati svaku prijetnju i zlo u svijetu.

Svijet je potreban obraćenja. U tom svijetu živimo i mi, svatko sa svojim slabostima, manama, zlom koje u manjoj ili većoj mjeri „zagađuje“ našu okolinu. Od toliko razvikane „ekološke krize“, kudikamo veća i opasnija je kriza morala, kriza vjere i kriza čovjekova poricanja i odbacivanja Boga. Ako tzv. klimatske promjene prijetite da će se narušiti prirodni procesi u našem okolišu, koliko je neusporedivo opasniji učinak jedne ili više odluka koje može donijeti netko tko ima na raspolaganju nuklearni arsenal? Koliko je opasnije za čitavo čovječanstvo ako vodstva najjačih svjetskih sila, otuđeni od Boga, padaju pod utjecaj Zloga i aktivno promiču nemir, ratove i sukobe, vodeći se pohlepom, zavišću, mržnjom?

Zato nam je vratiti se u ono stanje koje Isus opisuje kad kaže 'Budi-

nam je tu, nadohvat ruke. I zna Bog koliko tko od nas može i koliko mu treba da se pokrene. I želi Ti to dati! I Ti možeš prikazati baš tu borbu, te teškoće i patnje kroz koje prolaziš! One su neizmerno vrijedan dar ako se prikažu u ljubavi Gospodinu.

U svim ukazanjima Gospa je zahtijevala isto, pokoru te da se molitvom, osobito krunice, izmoli mir u svijetu. Ovo je poziv da u našim obiteljima obnovimo obiteljsku molitvu. Prihvatimo Gospin poziv i budimo odgovorni za darove i „oružje“ koje smo primili. Ako ponekad razmišljamo sa zebnjom o svijetu u kojem će živjeti naša djeca, evo izvrsne prilike da im damo i ostavimo ono najvažnije s čime će zaista moći mijenjati taj svijet na bolje! Molitvu! Učimo ih moliti – moleći u našim obiteljima. Pokažimo im da i mi, kao roditelji u kojima traže uzore, molimo i u molitvi tražimo rješenja za poteškoće i izazove s kojima se susrećemo. Budimo radosni

U svim ukazanjima Gospa je zahtijevala isto, pokoru te da se molitvom, osobito krunice, izmoli mir u svijetu. Ovo je poziv da u našim obiteljima obnovimo obiteljsku molitvu. Prihvatimo Gospin poziv i budimo odgovorni za darove i „oružje“ koje smo primili.

te kao djeca!'. Biti kao djeca, koja odmah i bez oklijevanja odgovaraju Gospi: „Da, hoćemo!“ Biti kao djeca koja će biti prinositelji mira i radosne vijesti. Biti kao djeca koja će radosno i gorljivo moliti kronicu. Zapravo, ne treba nam puno. Mir je nadohvat ruke. Dovoljno je poslušati Majku. Dovoljno je ugaziti raznorazne ekrane s kojih upijamo negativnosti, poruke mržnje, iskrivljene „istine“ i okrenuti pogled k Nebu. Dovoljno je učiti u taj prostor tišine i moliti, postiti i činiti pokoru. Dovoljno je odlučiti da će to postati moj osobni stil života, da će molitva, post i pokora postati najvažniji sadržaj mog života. Naravno, dok čitamo ove riječi već nam dolazi misao kako je to teško, kako je to možda i nemoguće. Zagledani u vlastita iskustva padova, duhovne mlakosti, sporosti da se pokrenemo iznutra – često se zatičemo kako se prepuštamo malodušju. No, zaista, milost

promicatelji radosne vijesti. Budimo ljudi mira! Neka nas na tom putu prati blagoslov - Kraljice Mira!

Zato nam je vratiti se u ono stanje koje Isus opisuje kad kaže 'Budite kao djeca!'. Biti kao djeca, koja odmah i bez oklijevanja odgovaraju Gospi: „Da, hoćemo!“ Biti kao djeca koja će biti prinositelji mira i radosne vijesti. Biti kao djeca koja će radosno i gorljivo moliti kronicu. Zapravo, ne treba nam puno. Mir je nadohvat ruke. Dovoljno je poslušati Majku.

Zagledani u vlastita iskustva padova, duhovne mlakosti, sporosti da se pokrenemo iznutra – često se zatičemo kako se prepuštamo malodušju. No, zaista, milost nam je tu, nadohvat ruke. I zna Bog koliko tko od nas može i koliko mu treba da se pokrene. I želi Ti to dati! I Ti možeš prikazati baš tu borbu, te teškoće i patnje kroz koje prolaziš! One su neizmerno vrijedan dar ako se prikažu u ljubavi Gospodinu.

MIRTA MILETIĆ

Na prvi površan pogled čini se da dobar dio ljudi na brak gleda kao na nešto „za sebe“. Kada zaručnike na zaručničkim tečajevima pitamo o smislu i cilju braka, često dobivamo odgovore: „Zato jer se volimo“ ili „Da nam bude lakše zajedno“ ili „da imamo djecu, obitelj“. Neki možda ulaze u brak „radi pritiska okoline“, jer je dijete već na putu i žele izbjeći neugodnosti. No, koliko zaručnika zaista računa na milost samog sakramenta i koliko ih je svjesno da je brak, uz sveti red, sakrament koji je usmjeren k spasenju drugih? Sveti red i ženidba, usmjereni su k spasenju drugih. A ako pridonose i osobnom posvećenju, to biva po služenju što se iskazuje drugima. Ovi sakramenti daju posebno poslanje u Crkvi i služe za izgradnju Božjeg naroda.

Bog nam daje drugoga kao lijek samoći, kao nekoga tko će popuniti naše praznine, emocionalne „rupe“. S tim drugim mogu imati djecu, osnovati obitelj. I konačno se skrasiti, smiriti. Živjeti idilu bračnog života. No to je samo sjena onoga što je Bog zamislio o braku. Bog nas stavlja u odnose jer nas odnosi liječe. Mi jesmo naši odnosi i Gospodin želi ozdraviti naše odnose. Posebno odnos muškarca i žene. Isus želi otkupiti naše odnose koji su ranjeni, nesavršeni. Ako su nam odnosi zdravi, i mi smo zdravi. Naši odnosi nisu samo osjećaji. Osjećaji su prolazni, niti dobri niti loši. No odnos ne smiju diktirati osjećaji. Ljubav nije sentimentalna. Ljubav je odluka. Ako nije takva, onda je samo razmjena, korist, interes.

Savršeno ljubimo tek onda kada ne očekujemo ili ne tražimo ništa za sebe. Kad te supružnik stavi na križ onda tek iz tebe izlazi ono što jesi. Ili ostaješ na križu i ljubiš ili odustaješ. Isključivo ljudskim snagama to nije moguće. Zato ti je potrebna sna-

BRAK NAŠ SVAGDAŠNJI

Foto: Arhiv ICMM

ga i milost koju crpiš i primaš kroz sakrament braka, kroz euharistiju. Mi pokazujemo kakvi smo samo onda kada smo pritisnuti. To je tek naša realnost. Tko nam pokazuje takvu bezuvjetnu, „ludu“ ljubav? Naš Gospodin koji je ostao na križu. Dao cijelog sebe za spas čovjeka. Takvu ljubav u braku želimo dati svome supružniku. Ljubav do kraja. Križ, teškoća ili patnja u našem životu uklanjaju površnost i trulež. Čini naš pogled jasnijim i bistrijim. Isus

nam poručuje da u ljubavi nema kompromisa i kalkuliranja. U braku nema zbrajanja i oduzimanja. Nema osrednjosti. Brak nas poziva da ljestvicu ljubavi dignemo jako visoko. Sve ispod toga nije ljubav.

Poznajem muškarca čija je žena u šezdesetima oboljela od teške demencije. Živjeli su u stanu, ovdje u Zagrebu. Njena demencija je otežavala svakodnevni život i on je odlučio svoju ženu smjestiti u dom. No, i on je zajedno s njom otišao u dom

da joj može biti blizu iako ga ona više nije niti prepoznavala. Mogao je i drugačije. Ženu smjestiti u dom i sebi olakšati život. Ono što je zanimljivo u cijeloj priči jest da taj čovjek uopće nije bio vjernik, ali je zapravo potpuno shvatio svetost i dubinu braka. Shvatio je i ono što nam Isus stavlja kao ideal. Bezuvjetna ljubav! Do kraja!

Muškarac i žena su komplementarni. Nadopunjuju se. Žena je stvorena kao pomoć muškarcu i Adam, prvi čovjek, u niti jednoj stvorenoj životinji ne vidi pomoć osim u Evi. Ushićen je kada vidi Evu. Srce mu kliče od radosti jer vidi biće koje je slično njenu, a nije on. Adam zapravo otkriva tko je on kada se susreo s Evom i obrnuto. Spoznaje sebe, svoj identitet. Zašto smo toliko sretni kada smo zaljubljeni? Zato što izlazimo iz svoje samoće i druga osoba ti pokazuje tko si ti.

Kod drugoga nas privlači ono što sami nemamo. Brak je poslanje. Bog koji je čovjeka iz ljubavi stvorio, pozvao ga je na ljubav kao osnovno i urođeno zvanje svakog ljudskog bića. Čovjek je naime stvoren na sliku i priliku samoga Boga koji je Ljubav (1 Iv 4,8.16). Budući da je Bog stvorio muško i žensko, njihova uzajamna ljubav postaje slikom posvemašnje i neprolazne ljubavi kojom Bog ljubi čovjeka. Ona je dobra, veoma dobra u očima Stvoriteljevim. Zvanje za ženidbu upisano je u samu narav muškarca i žene kakvi su izašli iz ruke Stvoriteljeve. (KKC 1604)

Križ, teškoća ili patnja u našem životu uklanjaju površnost i trulež. Čini naš pogled jasnijim i bistrijim. Isus nam poručuje da u ljubavi nema kompromisa i kalkuliranja. U braku nema zbrajanja i oduzimanja. Nema osrednjosti. Brak nas poziva da ljestvicu ljubavi dignemo jako visoko. Sve ispod toga nije ljubav.

U Katekizmu Katoličke Crkve stoji ovako: „*Nakon pada, ženidba pomaže da čovjek nadvlada povlačenje u sebe, sebičnost, traženje vlastitog užitka, te potiče otvaranje drugomu, uzajamno pomaganje i sebedarje.*“ (KKC 1609). Možemo čitajući ove retke iz Katekizma zaključiti kako nam je brak doista dan kao lijek. Potreban mi je drugi kako bih ozdravio i kako bih dosegao puninu života koju Bog želi sa mnom. Brak me „tjera“ na izlazak iz sebe. Supružnik mi je dan da rastem, a rastem jedino po tuđim slabostima koje učim podnositi, nositi, ljubiti. Tuđe me slabosti uče umirati sebi, djeca me uče umiranju sebi. Brak nam zapravo pomaže uklanjati idole kojima se klanjamo. Ljubav u braku je jednosmjerna, kao Isusova. Nema trgovine. Bog ti daje supružnika kako bi umro svojoj sebičnosti. Jedino nakon toga slijedi uskrснуće. Nema uskrснуća bez umiranja.

Konačni smisao i cilj braka je Nebo. Supružnici jedan drugoga vode u Nebo. Eto nam teme za promišljanje uz dan braka koji slavimo u veljači. Kako živimo svoje brakove? Obeshrabruju li nas teškoće i križevi bračnog života? Vjerujemo li da je Bog želio naš brak i da mu je stalo do našeg rasta? Jesmo li spremni svim srcem prihvatiti Isusovu ruku, pomoć, milost i blagoslov koji nam daje po sakramentu braka?

Križ, teškoća ili patnja u našem životu uklanjaju površnost i trulež. Čini naš pogled jasnijim i bistrijim. Isus nam poručuje da u ljubavi nema kompromisa i kalkuliranja. U braku nema zbrajanja i oduzimanja. Nema osrednjosti. Brak nas poziva da ljestvicu ljubavi dignemo jako visoko. Sve ispod toga nije ljubav.

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvanja u vrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da ću živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljavam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autorici

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Darija Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočasnici. Njezine knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospi pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autorice

Svim putnicima, hodočasnici, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naići ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

TRIDESET I TRI TEZE U VREMENU EPOHALNIH PROMJENA

Rim, seminar za novoimenovane biskupe, 14.9.2022.
mons. Tomáš Halík, Prag

Viri fratres, draga braćo, zahvalan sam Bogu za vjeru koja vam je dala hrabrosti prihvatiti posebnu odgovornost u Crkvi i za Crkvu u ovim izazovnim vremenima.

Ne živimo u epohi promjena, nego u smjeni epoha. Ova rečenica pape Franje često se citira kao bon mot. Uzmimo to kao poticaj za ozbiljno zajedničko promišljanje.

U naše vrijeme mijenja se klima u prirodnom ekološkom smislu, ali se mijenja i moralno i kulturno okruženje. Društveni uvjeti i društveni kontekst života i umova ljudi brzo se mijenjaju. Brzina, opseg i dubina trenutnih promjena uzrokuju potpuni poremećaj svih sigurnosti; nakon dugotrajnog poremećaja tradicionalnih religioznih uvjerenja, sada svjedočimo kako su poljuljana i sekularna humanistička uvjerenja, poljuljano povjerenje u institucije i autoritet stručnjaka.

Kao rezultat globalizacije dolazi do "miješanja svjetova", međusobnog utjecaja civilizacijskih paradigama. Kao rezultat aktualne krize procesa globalizacije dolazi do novog cijepanja i podjela - sada ne samo između država, naroda, religije i vjerskih institucija, već unutar njih samih. Generacijske podjele se produbljuju, a na mnogim mjestima postoje napetosti unutar obitelji, pa čak i obiteljsko rasulo.

Pokušajmo shvatiti te promjene kritički i trezveno, bez panike, predrasuda, ideoloških stereotipa i nostalgije. Isus kaže: "Ne bojte se!

Zar nemate vjere?"

Prva je zadaća Crkve naviještati te riječi i svjedočiti ih sa svojom otpornošću pred strahom i očajem.

Krize našeg vremena, uključujući također i krize Crkve, prilika su za ostvarenje Isusovih riječi: Prodaj sve svoje imanje, sve što imaš, i slijedi me! To znači: ostavite sva svoja osiguranja, sve svoje vrijednosne papire i prihvatite ovo siromaštvo kao oslobođenje, kao prigodu za novi početak.

1. Da bismo razumjeli svoju današnju situaciju, nudim metodu koju nazivam "kairologija". To je teološka hermeneutika procesa u kulturi i društvu. Ti procesi prirodno uključuju trenutke krize. No, krize se očima vjere mogu promatrati kao izazovi i prigode, kao kairos, kao dio Božjeg procesa učenja i kao poticaj na putu prema zrelosti. Kairologija je fenomenologija i hermeneutika Božje prisutnosti u svijetu, osobito u povijesnim događajima.

2. Vjerujemo u Boga koji se očituje u dinamici prirode i povijesti.

Ljudski život i ljudska povijest tijekom događaja. Svaki događaj tvore dva elementa: 1) nešto novo što dolazi ljudima izvana; 2) zatim kako ljudi razumiju i reagiraju na ono što je novo i neočekivano; jesu li i kako su sposobni integrirati novo u svoje živote? Bog je prisutan u svijetu i povijesti na jedinstven način u vjeri, ljubavi i nadi ljudi. Vjera, ljubav i nada su način na koji ljudi tumače i su-kreiraju, stvaraju tijekom života. Vjera, ljubav i nada mjesta su prožimanja (perihoresis) i suradnje Božje milosti s ljudskom slobodom, kreativnošću i odgovornošću.

3. Kairološki pristup oslanja se na kritičke analize društvenih znanosti, ali ih nadopunjuje kontemplativnom dimenzijom, duhovnom dijagnozom vremena. Ovo se sastoji od duhovnog razlučivanja između "duha vremena" i "znaka vremena".

Duh vremena (Zeitgeist) jezik je ovoga svijeta; *znakovi vremena* su Božji govor i jezik kroz događaje ovoga svijeta. Isusovi učenici "koji su u svijetu, ali nisu od svijeta" suočavaju se s dvije opasnosti - s jedne

strane, nekritičkom prilagodbom duhu vremena, a s druge strane, ignoriranjem znakova vremena. *Konformizam s duhom vremena* očituje se ovisnošću o "javnom mnijenju", ideologijama, predrasudama i stereotipima.

Ne postoji čvrsta granica između fenomena svakodnevnog života i "znakova vremena"; ponekad, čak i u naizgled površnim ili rubnim pojavama u kulturi i društvu, možemo otkriti "sjeme Logosa", komadiće Božjega samo-nadilaženja. *Osjetljivost za znakove vremena* pretpostavlja kritičko i samokritičko razmišljanje i slobodu od ideoloških manipulacija. Ipak, njegova bit je *kontemplativan pristup*, strpljivo i ponizno slušanje te razlučivanje.

4. Biskupi imaju posebnu odgovornost za vjernost tradiciji. *Tradicija je živa matica, struja kreativnog prenošenja* (tradere) sadržaja vjere.

Vjernost tradiciji pretpostavlja umijeće duhovnog razlučivanja između srži u kojoj počiva identitet kršćanstva, i vanjskih oblika, koji su uvijek podložni promjenjivim kulturnim i povijesnim kontekstima. Čvrsto prianjanje uz vanjske forme riskira pogrešno razumijevanje i iskrivljavanje nutarnjeg značenja. Vjernost tradiciji pretpostavlja umijeće *odgovorne reinterpretacije i rekontekstualizacije*.

Razlikovanje sadržaja i forme trajni je izazov; ne mogu se jednostavno razdvojiti. Uvijek se iznova mora propitivati auten-

tičnost i identitet kršćanstva. Uvijek smo u opasnosti da "tražimo Živoga među mrtvima".

5. Srž kršćanske poruke i stup kršćanskog identiteta jest Božje sebedarje u osobi, životu i nauku Isusa Krista, posebice uskrsna izvješća o smrti i uskrsnuću Gospodinovu. *Otajstvo križa i uskrsnuća nastavlja se u povijesti Crkve*.

Krize Crkve su sudjelovanje u Kristovoj mucu i smrti. U krizama uvijek nešto umire; krize često znače zadaću hoda kroz tamnu noć napuštenosti, odbačenosti. Kao i pojedinačna obraćenja, i reforme Crkve te oživljavanje kršćanstva dio su "ressurectio continua". Uskrsnuće nije nekakav jeftin *happy end*, uskrsavanje prošlosti, povratak, već radikalna transformacija, preobrazba,

iznenađenje koje nadilazi naša očekivanja i maštovita doviđanja.

Uskrsnuće uključuje suočavanje s praznim grobom i zadaću prepoznavanja uskrslog Isusa koji dolazi u mnogo različitih, često neočekivanih oblika.

6. Shvatiti ovo naše vrijeme u svjetlu uskrsnog događaja uključuje hrabrost priznati da su mnoge strukture prijašnjih sigurnosti u društvu i Crkvi nepovratno uzdrmane i mrtve. Nemoguć je povratak u izgubljeni raj "izvorne naive".

Zadaća nadolazećeg "postsekularnog doba" jest pronaći "današnju Galileju" u kojoj ćemo ponovno vidjeti Krista - radikalno preobraženog i proslavljenoga. Ponekad ćemo ga prepoznati po glasu, poput Marije Magdalene; ponekad po ranama, kao apostol Toma, ponekad u tajanstvenom strancu, kao na putu za Emaus, a ponekad u "najmanjoj braći", siromasima i potrebitima, u anonimnosti koja će trajati do posljednjeg suda.

Crkva je zadužena tražiti Uskrsloga i izvan svojih institucionalnih i mentalnih granica, te stoga treba te granice neprestano otvarati i širiti. Proces rasta i sazrijevanja Crkve ne može se ocjenjivati samo brojem njezinih formalnih članova.

7. Proces *sekularizacije*, kroz koji su prošle ili prolaze sve zemlje naše zapadne civilizacije na različite načine i s različitim intenzitetom, ne označava kraj, već duboku *preobrazbu*, metamorfozu kršćanstva, prijelaz u novu fazu u povijesti kršćanstva. Bio je to još jedan korak na putu sazrijevanja kršćanstva.

Dinamizam se kršćanstva temelji na otajstvu utjelovljenja. *Utjelovljenje* se razvija u povijesti u procesu *inkulturacije*. *Evangelizacija*, glavna zadaća Crkve, bila bi puka i površna indoktrinacija bez inkulturacije.

Nema, niti je ikada bilo, golog, čistog kršćanstva. Kršćanstvo uvijek ulazi u kulturni i religijski kontekst te živi i preobražava se ("umire i ponovno uskrisava") u procesu svoje inkulturacije. U povijesti Crkva sazrijeva prema svome eshatološkom obliku.

8. Povijesni razvoj Crkve nije jednosmjernan niti je to jedno-dimenzionalan napredak, nego drama u kojoj Duh Božji Životvorac pobjeđuje ljudsku kušnju i sklonost prema idolopoklonstvu, fiksaciju na određeni povijesni oblik vjere i Crkve, napast brkanja ili zamjene Crkve putujućeg naroda, Crkve na putu s nebeskom Crkvom, *ecclesia triumphans* ("nebeski Jeruzalem"). Crkva na putu, zajednica hodočasnika (communio viatorum) jest Crkva koja vojuje, 'vojujuća' (ecclesia militans), koja se prije svega treba boriti protiv kušnje *trijumfalizma*. grijeh trijumfalizma leži u nemogućnosti razlikovanja između *ecclesia militans* i *ecclesia triumphans*. Crkva koja ne čuje proročki zov i poziv na poniznost te koja nije sposobna za kritičku samorefleksiju, stvara od kršćanstva militantnu religiju.

9. Kroz povijest kršćanstva mijenjao se odnos vjere i religije. Na pitanje je li kršćanstvo religija, filozofska škola ili ezoterijski kult, prve generacije kršćana odgovarale su niječno. Za njih je kršćanska vjera bila putovanje, *Put* nasljedovanja Isusa Krista. Apostol Pavao je taj put izvukao iz uskih okvira židovskih sekti

i predstavio ga kao *univerzalnu ponudu* koja nadilazi sve kulturne, vjerske, nacionalne, rodne i društvene granice. Više nije bitno je li netko Židov ili poganin, muško ili žensko, slobodnjak ili rob; u Kristu smo svi jednaki, svi smo nova stvorenja.

10. U starom, antičkom Rimu *kršćanstvo je postalo religija* u smislu same riječi *religio*. Riječ *religio* može se izvesti iz glagola *re-ligare*, ponovno spojiti, ujediniti ili povezati. Predmoderna religija (*religio*) bila je *integrativna snaga društva*; spajala je "građansku ili političku religiju" s filozofskom religijom i pobožnošću (*pietas*). Rodila se *Christianitas* – kršćanska civilizacija. Kad čitam legendu o snu cara Konstantina, pitam se kakvo bi kršćanstvo i Europa bili da je car svoj san shvatio na dublji i umniji, inteligentniji način, da je shvatio *signum crucis* ne kao zaštitni znak ili talisman za sretni ishod bitke, već kao kenozu, način sebedarne ljubavi.

11. *Christianitas, kršćanska civilizacija završila je svoje doba i vijek u epohi moderne*. Modernizam je donio emancipaciju i odvajanje različitih područja života koje je "religio" držala na okupu. Okončan je "brak" između kršćanske vjere i religije u smislu "religio", kao integrirajuće snage cijelog društva. Integrirajuću ulogu društva, ulogu zajedničkog jezika, počeli su igrati drugi fenomeni. U prosvjetiteljstvu je to bio znanstveni racionalizam; u razdoblju romantizma kultura i umjetnost; u 19. stoljeću nacionalizam; u prvoj polovici 20. stoljeća „političke religije” – komunizam, fašizam i nacizam; a od druge polovice 20. stoljeća mediji i kapitalistička ekonomija slobodnog tržišta i globalizacija.

12. Kršćanstvo je nakon prosvjetiteljstva postalo "jedan od svjetonazora". Konfesionalne podjele dale su svoj doprinos gubitku utjecaja kršćanstva na društvo. Danas, u radikalno pluralističkom postmodernom dobu, moderni oblik kršćanstva je u dubokoj krizi. Tijekom moderne došlo je do

određene „*ekskulturacije kršćanstva*” u zapadnom društvu; kršćanska se vjera postupno našla u situaciji "kulturnog beskućnika" te je u potrazi za novim oblicima samoizražavanja. Kršćanska vjera ne može slobodno disati u uskom obliku zatvorenog svjetonazora ili ideologije. Treba je osloboditi toga oblika, upravo kao što je sveti Pavao oslobodio vjeru iz uskih okvira jedne od židovskih sekta.

13. Neuspjeh u dovoljno brzom prepoznavanju nekoliko većih sociokulturnih promjena *kao znakova vremena* značajno je doprinio "ekskulturaciji" kršćanstva u zapadnom društvu. Kada Crkva nije na vrijeme prepoznala posljedice prijelaza iz agrarnog u industrijsko društvo, *izgubila je velik dio radničke klase*. Kad je panično i represivno reagirala na promjene u kulturi, znanosti i filozofiji, osobito na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, *izgubila je velik dio inteligencije*. Kada je Crkva na sličan način reagirala na kulturnu revoluciju 1968. godine (a posebno seksualnu revoluciju, promjene u shvaćanju spolnosti i spolnog ponašanja tadašnje mlade generacije), *izgubila je veliki dio mladih*. Sada može izgubiti velik

dio *žena* ako podcijeni sadašnje promjene u samopojmanju žena i njihova mjesta u društvu i Crkvi.

14. Trauma revolucija 19. stoljeća te nostalgija za izgubljenim vremenom "Christianitatis" u doba romantizma rodila je ideološki

"*katolicizam*" – *kontrakulturu, protukulturu* protiv protestantizma, liberalizma i socijalizma. Tadašnjoj Crkvi nedostajalo je mudrosti i hrabrosti da u tadašnjim intelektualnim, društvenim i političkim strujanjima uoči "pomahnitalo sjeme istine" (sjetimo se Chestertona i njegove definicije hereze). *Ideologizacija, klerikalizacija i intelektualna samokastracija, samo-osakaćivanje* stanovitoga oblika Katoličke Crkve, posebice između

1848. i 1958., doprinijeli su *ekskulturaciji kršćanstva* i procesu sekularizacije. Kršćanstvo je počelo gubiti svoju generativnu snagu.

15. *Drugi vatikanski koncil* označio je bitan korak na putu Crkve iz jednog oblika u drugi, iz *katolicizma prema katolištvu, katolicitetu*. Trebao je nadomjestiti "ideološki katolicizam", statični model Crkve kao čvrste tvrđave sigurnosti i jamstava, posljednje utvrde nekadašnjeg *Christianitatis*, opkoljena neprijateljima u nekakvu apokaliptičnom kulturnom ratu dobra i zla, s realnijim i poniznijim poimanjem Crkve kao živog organizma koji se razvija i sazrijeva prema "katolištvu", sveopćoj otvorenosti. Ali "katolištvo" *catholicitas* – kao i druge karakteristike Crkve, njezino jedinstvo i svetost – ostvarit će se tek u eshatološkom cilju povijesti, kada Bog bude "sve u svemu". Eshatološka je nada, međutim, poticati razvoj i sazrijevanje Crkve u povijesti. Dinamičkom shvaćanju Crkve približio se Drugi vatikanski koncil slikom Crkve kao naroda Božjega koji hodi kroz povijest.

16. Na Koncilu je Katolička Crkva ponudila dijalog u partnerstvu s drugim kršćanskim crkvama, drugim religijama i suvremenim sekularnim svijetom. No, ponuda pomirbe s modernom kulturom *stigla je prekasno* – kada je moderno doba već bilo na izmaku. Kulturna revolucija 1968. vjerojatno je bila i vrhunac i kraj modernog doba. Sljedeća 1969. godina, godina kad se čovjek spustio i kročio na Mjesec te izum mikroprocesora, može se promatrati kao simbolički početak *postmodernog doba*, doba radikalne globalizacije, "internet-skog doba". Proces globalizacije promijenio je prirodu gospodarstva, politike, kulture, mentaliteta ljudi i sociokulturnih uvjeta vjerskog života. Prva rečenica konstitucije *Gaudium et spes* zvuči kao bračni zavjet ljubavi, poštovanja i vjernosti Crkve suvremenom čovjeku. Međutim, u vremenu "Drugog prosvjetiteljstva", kulturne revo-

lucije 1960-ih, Crkva se suvremenom čovjeku činila prestarom i ne baš privlačnom zaručnicom.

17. Proces "ekskulturacije kršćanstva", koji je u našoj zapadnoj civilizaciji postao dramatičan u 19. stoljeću, nastavio se i nakon Drugoga vatikanskog sabora. *Kulturološki ratovi između dvaju ekstremnih krila* Crkve desetljećima su slabili vitalnost i vjerodostojnost Crkve. Jedan od razloga za to bio je taj što su poziv na "aggiornamento" mnogi pogrešno i površno shvatili kao poticaj za jeftinu prilagodbu dominantnom mentalitetu. Reakcija je bila sličan nesretni paralelni tradicionalizam. Sociološka istraživanja u posljednjem desetljeću pokazuju da većinu najmlađe generacije katolika više ne zanimaju kulturološki ratovi, kao što su sporovi između skupina *za život i za izbor* (pro life and pro choice). Današnji mladi katolici ne reagiraju polemički na tradicionalna učenja Crkve o moralu (osobito ne o spolnom moralu) kao što je to bio slučaj u postkoncilskom razdoblju i kako se to zadržalo među starijim generacijama katolika. Istraživanja pokazuju da je to zato što velika većina današnjih mladih katolika ne poznaje ta učenja niti im je stalo do njih; njihovo iskustvo vjere i moralnog odlučivanja sve je više osobno, individualno. U Crkvi traže prostor za duhovno iskustvo, a ne upute za svoj privatni život. Njihov pristup tradiciji i instituciji Crkve nije neprijateljski ni polemički, nego selektivan.

18. Uz ovaj uvelike dominantni mentalitet, među mladima postoje male, ali vrlo glasne *konzervativne skupine*; i odatle se danas regrutiraju (novače) mnoga svećenička i redovnička zvanja. Ne može se, međutim, zanemariti činjenica da njihov "tradicionalizam" često *kompenzira njihovu nesigurnost i psihološke probleme*. Neki obraćenici, kojima njihove obitelji nisu pomogle u pronalaženju osobnog identiteta, žude za *jakim grupnim identitetom*. Sklonost fundamentalizmu, nesnošljivosti i sektaškom mentalitetu slična je među vjerskim i političkim ekstremistima; ponekad se kombiniraju vjerski i politički ekstremizam.

19. Drugi vatikanski sabor ponudio je potragu za odgovorom na kasno moderno doba. Međutim postmodernom i postsekularno doba donosi nove izazove i zadatke. Sadašnje nastojanje *sinodalne obnove* Crkve odgovara tim izazovima. *Put sinodalnosti* je anamneza, prisjećanje i oživljavanje izvornog oblika kršćanstva kao Puta, putovanja, oblika koji je uvelike zasjenjen predmodernim i modernim oblicima kršćanstva – kršćanstvom kao kršćanskim kraljevstvom (*Christianitas*) i kršćanstvom kao svjetonazorom. Sinodalna reforma ima za cilj osloboditi Crkvu od zatvorenosti i kolektivne narcisoidnosti kako bi pažljivo slušala "što Duh govori Crkvama". Ovaj trajni proces reforme (živa Crkva je *ecclesia semper reformanda*) uključuje produbljivanje duhovnog života (komunikacije s Bogom), komunikacije između različitih skupina u Crkvi te šire ekumenske komunikacije s drugim kršćanima, s drugim religijama i

njihovim sljedbenicima ali i s nevjernicima.

20. Kršćanstvo danas ne može igrati ulogu religije u političkom smislu riječi *religio* – integrirajući u sebi snage cijelog društva. Ali riječ "religio" također može biti izvedenica iz glagola *re-legere*, ponovno čitati, iščitavati. Kršćanska vjera i kršćanska teologija mogu danas igrati *ključnu ulogu nove hermeneutike*, novog i dubljeg čitanja, iščitavanja i razumijevanja i svojih izvora (Svetog pisma i tradicije) kao i "znakova vremena". Nova hermeneutika, "ponovno iščitavanje" ili ponovno čitanje evanđeoske poruke u svjetlu povijesnog iskustva Crkve i kontemplativno promišljanje toga iskustva, nužan su preduvjet za revitalizaciju vjere i obnovu Crkve. Spisi pape Franje, posebno *Evangeli Gaudium* i *Amoris Laetitia* te enciklike *Laudato si* i *Fratelli tutti* primjeri su te nove hermeneutike, kreativnog tumačenja tradicije i "znakova vremena" – oni sadrže poticaje i zadatke za teologiju i duhovnost sinodalnog putovanja.

21. Sekularizacija nije značila nestanak vjere ili nestanak kršćanstva, nego *preobrazbu, pretvorbu* vjere i preobrazbu postojećeg oblika kršćanstva. Dok "organizirana religija", tradicionalni institucionalni oblik kršćanstva prolazi kroz krizu, rastu dva fenomena: *interes za duhovnost i pokušaji da se religija pretvori u političku ideologiju*. Obična su ta fenomena "znakovi vremena" – poziv na njegovanje dubinske dimenzije vjere i njezine društvene protežnice, naime, političke odgovornosti kršćana. Međutim, postoje značajne opasnosti povezane i s jednim i s drugim – osobito kada su duhovna i politička dimenzija razdvojene. Tada se duhovnost pretvara u kič-ezoteriju, a javni oblik kršćanstva u ideološki "katolicizam bez katolištva".

22. Promijenio se odnos između vjere i politike; ne može se više shvaćati kao odnos između Cr-

Kardinal Zen nominiran za Nobelovu nagradu za mir

Skupina američkih političara nominirala je umirovljenog hongkonškog biskupa kardinala Josepha Zena i još nekolicinu hongkonških aktivista za Nobelovu nagradu za mir, objavio je u petak 3. veljače list „Hong Kong Free Press“.

Uz kardinala Zena, nominirani su i jedan od vođa demokratskog pokreta Joshua Wong, katolički nakladnik Jimmy Lai, organizator prosvjeda na Trgu nebeskog mira Chow Hang-tung, novinarka Gwyneth Ho i odvjetnik Lee Cheuk-yan. Predlagatelji su američki republikanski političari Marco Rubio i Christopher Smith i demokrati James McGovern i Jeff Markley.

Svi nominirani osim kardinala Zena trenutačno služe zatvorske kazne ili su u istražnom zatvoru gdje čekaju sudski postupak zbog optužbi za prijestupe protiv nacionalne sigurnosti.

Kardinal Zen, jedan od najpoznatijih predstavnika Katoličke Crkve u Kini, nalazi se i nadalje pod policijskom prismotrom. Vlasti mu predbacuju kršenje zakona o nacionalnoj sigurnosti i suradnju sa stranim silama.

Otkrivena dragocjena zidna slika Bogorodice iz 15. stoljeća

U kripti katedrale u Parmi iza zida iz osamnaestog stoljeća pronađena je šupljina iza koje je stoljećima bila skrivena zadivljujuća freska iz petnaestog stoljeća koja prikazuje BD Mariju s djetetom okruženu drugim likovima svetaca.

Freska Bogorodice obavijena misterijom neočekivano je nakon stoljeća otkrivena u svoj svojoj ljepoti. To se upravo dogodilo u Parmi, u kripti katedrale gdje je iza zida dodanog i ukrašenog u osamnaestom stoljeću pronađena gotovo cjelovita slikovna kompozicija, koja datira iz oko tri stoljeća starijeg razdoblja. Scena prikazuje Bogorodicu s

djetetom okruženu s najmanje šest drugih likova. To se vidi iz dva mala prozora isklesana u ciglama zida iz 18. stoljeća. Tijekom restauracije za koju se očekuje da će biti dovršena do kraja 2023. godine, kripta će ostati otvorena za javnost.

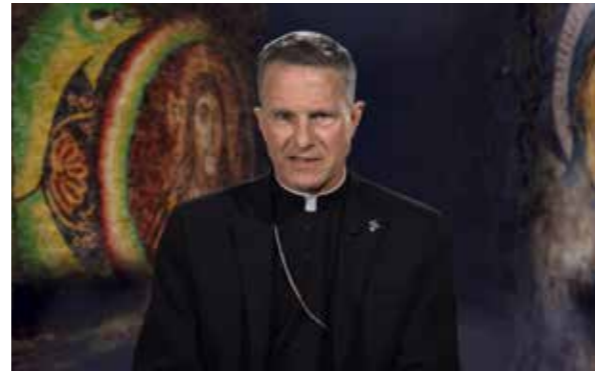

Biskupi Europske unije pozivaju nikaragvanske vlasti da oslobode lažno optužene svećenike i vjernike laike

Kardinal Jean-Claude Hollerich je u ime biskupa Europske unije 8. veljače apelirao nikaragvanske vlasti neka odmah oslobode lažno optuženog biskupa Matagalpe Rolanda Álvarez, svećenike i vjernike laike u zemlji. U poruci upućenoj predsjedniku Biskupske konferencije Nikaragve, mons. Carlosu Enrique Herreri Gutiérrezu, OFM, predsjednik Vijeća biskupskih konferencija Europske unije (COMECE) kardinal Jean-Claude Hollerich izražava blizinu i solidarnost biskupa Europske unije u teškim vremenima s kojima se suočava mjesna Katolička Crkva

zbog sustavnoga progona koji provode javne vlasti, navodi se na službenim mrežnim stranicama COMECE-a. Od kolovoza 2022. biskup Matagalpe Rolando Álvarez i niz svećenika i vjernika u Nikaragvi su u pritvoru i trenutno su pod kaznenim progonom. Kardinal Hollerich pozvao je nikaragvanske nacionalne vlasti neka odmah oslobode mons. Álvarez i ostale uhićenike koji su lažno optuženi za urotu protiv nacionalnog integriteta i širenja lažnih vijesti. „Pomno pratimo razvoj situacije u Nikaragvi obilježenoj progonima Katoličke Crkve i njezinih vjernika. Kao biskupi

COMECE – navodi se u poruci – predani smo promicanju slobode, demokracije i pravde u Nikaragvi kroz naš redoviti dijalog s predstavnicima institucija EU-a“. Nacionalna vlada Nikaragve je u 2022. protjerala apostolskog nuncija mons. Waldemara Stanisława Sommertaga i 18 redovnica Reda misionarki ljubavi. Također je uhitila sedam svećenika i dva suradnika u biskupiji Matagalpa, zatvorila devet katoličkih radijskih postaja, povukla tri katolička kanala iz pretplatničkog televizijskog programa i spriječila procesije i hodočašća.

Nadbiskup Broglio optužio predsjednika Bidena za lažne iskaze o pobačaju

Predsjednik Biskupske konferencije SAD-a vojni ordinarij nadbiskup Timothy Broglio optužio je američkog predsjednika Joea Bidena za davanje lažnog iskaza u raspravi o pobačaju.

Predsjednik pogrješno tumači poziciju biskupa u pitanju pobačaja i ignorira „jasni i dosljedni“ nauk Katoličke Crkve, izjavio je nadbiskup Broglio.

Prema informacijama u javnosti, predsjednik Biden je na pitanje jednog novinara izjavio da ne podupiru svi američki biskupi zahtjev da se pobačaji ne financiraju porezom. „Ni Papa to ne zahtijeva“, rekao je Biden.

To nije točno, izjavio je nadbiskup Broglio. Bog, dodao je, poziva ljude „da štite život od trenutka začeca novog ljudskog bića“. Financiranje pobačaja poreznim novcima prisililo bi „ljude s dobrom savješću“ da „protiv svoje volje sudjeluju u tome teškom zlu“, rekao je nadbiskup.

Predsjednik Biden želi ukinuti takozvani „Amandman Hyde“, kojim se od 1976. zabranjuje financiranje pobačaja poreznim novcima na saveznoj razini. Taj bi korak omogućio plaćanje troškova prekida trudnoće poreznim novcima u okviru zdravstvenog programa „Medicaid“, koji zasad snosi troškove pobačaja isključivo u slučaju silovanja ili životne ugroženosti majke. Neposredno nakon što je katolik Biden stupio na dužnost, zaoštrile su se napetosti između njega i američkih biskupa vezano za temu pobačaja.

Španjolski biskupi kritiziraju UN-ove ciljeve održivog razvoja

Španjolski biskupi kritizirali su središnje dijelove ciljeva održivog razvoja koje je postavila organizacija Ujedinjenih naroda, iako neke njihove vidove smatraju prihvatljivima, objavila je KNA.

Generalni tajnik Španjolske biskupske konferencije toledski pomoćni biskup Francisco César García Magán upozorio u razgovoru za novinsku agenciju Servimedia da prijeti opasnost „ideološke kolonizacije“.

Brojni vidovi tih ciljeva koji se tiču obrazovanja i zaštite prirode „prihvatljivi su“, rekao je mons. Magán. Međutim, poručio je da su time manje razvijene zemlje društveno-politički izvrnute pritisku dominirajućih država i multinacionalnih tvrtki koje žele nametnuti komercijalne interese i kulturološke obiteljske modele koji nisu u skladu s dotičnim identitetima.

„Moramo štiti skupine kojih se to tiče“, rekao je biskup Magán, dodajući da one nisu zaslužile da ih pregazi „novi kolonijalizam“.

Ujedinjeni narodi donijeli su 2015. „Agendu 2030“, kojom se utvrđuje 17 globalnih ciljeva održivog razvoja „za transformaciju našeg svijeta“ do 2030. godine. Riječ je, među ostalim, o pojačanom angažmanu za mir i pravnu državu, borbi protiv korupcije, obrazovanju za sve i zaštiti klime i prirodnih izvora.

U Katoličkoj Crkvi postoji otpor dijelovima Agende, posebice u pogledu društveno-političkih pitanja. Primjerice, ciljevi Ujedinjenih naroda sadrže mjerila za „reproduktivno zdravlje“ koja omogućuju pobačaj i uporabu kontracepcijskih sredstava, objavila je KNA.

Ukrajinski grkokatolici prelaze djelomice na gregorijanski kalendar

Ukrajinska grkokatolička Crkva će 1. rujna 2023. izmijeniti svoj crkveni kalendar i djelomice ga uskladiti s gregorijanskim, objavljeno je u ponedjeljak 6. veljače.

Nepomične blagdane poput Božića ukrajinski će grkokatolici ubuduće kao i na zapadu slaviti prema gregorijanskom kalendaru, dok će se slavljenje pomičnih blagdana, poglavito Uskrsa, i dalje ravnati prema julijanskom kalendaru. Tu odluku Biskupske sinode objavio je u ponedjeljak poglavar Grkokatoličke Crkve u Ukrajini kijevsko-halički veliki nadbiskup Svjatoslav Ševčuk na crkvenoj televizijskoj postaji. Biskupska sinoda Ukrajinske grkokatoličke Crkve zasjedala je 1. i 2. veljače u Lavovu.

Prema njegovim riječima, župama koje se još ne osjećaju spremne za taj korak omogućen je prijelazni rok do 2025. godine.

Na sličan korak odlučila se i autokefalna Pravoslavna Crkva Ukrajine, čiji je Sveti sinod prošlog četvrtka dopu-

stio svojim zajednicama odustajanje od julijanskog kalendara ako to zagovaraju najmanje dvije trećine vjernika. Mnoge župe (parohije) Pravoslavne Crkve Ukrajine prošli su Božić iz prosvjeda protiv ruske agresije umjesto 7. siječnja po gregorijanskom kalendaru slavile 25. prosinca, pokazujući time odmak od Ruske pravoslavne Crkve.

Kardinal hrvatskog porijekla Esteban Karlic slavi 97. rođendan

Umirovljeni nadbiskup Parane, argentinski kardinal Esteban Karlic u utorak 7. veljače 2023. slavi 97. rođendan.

Kardinal Karlic rođen je u Olivi, u biskupiji Villa María, u pokrajini Córdoba 7. veljače 1926. godine. Roditelji su mu bili hrvatskog podrijetla, a u Argentinu su emigrirali nakon Prvoga svjetskog rata, dokumentira službena stranica Svete Stolice.

Za svećenika ga je zaređio tadašnji nadbiskup Parane Zenobio Guiland u Rimu 8. prosinca 1954. godine. Od 1955. do 1963. bio je predavač u bogosloviji u Córdoba. Godine 1965. doktorirao je iz teologije na Gregorijani. Od tada je vršio svoju svećeničku službu u nadbiskupiji Córdoba te bio profesor u nadbiskupijskoj bogosloviji, na Teološkom fakultetu u Buenos Airesu, na Katoličkom sveučilištu u Córdoba te u drugim institutima za formaciju.

Dana 6. lipnja 1977. imenovan je naslovnim biskupom Castra i pomoćnim biskupom Córdoba. Za biskupa ga je 15. kolovoza iste godine zaređio kardinal Raúl Francisco Primatesta u katedrali u Córdoba. Dana 19. siječnja 1983. imenovan je

nadbiskupom koadjutorom Parane i apostolskim administratorom sede plena. Na službu je stupio 20. ožujka iste godine. Nakon smrti nadbiskupa Adolfa Tortola, 1. travnja 1986., postao je nadbiskup Parane.

Godine 1987. Ivan Pavao II. imenovao ga je članom uredništva Katekizma Katoličke Crkve. Od 1996. do 2002. bio je predsjednik Argentinske biskupske konferencije.

Od 1996. do 2002. je bio predsjednik Argentinske biskupske konferencije. U istom razdoblju bio je i član biskupskog Povjerenstva za vjeru i kulturu (1999. – 2002.). Također je bio savjetnik Papinskog povjerenstva za Latinsku Ameriku (1989. – 2000.), izvjestitelj kojega je Papa imenovao za Četvrtu konferenciju latinoameričkog i karipskog episkopata u Santo Domingu (1992.), predsjednik Povjerenstva za Papinski latinoamerički zavod Pio (1992. – 1994.), čiji je član i danas.

Godine 1997. Ivan Pavao II. ga je imenovao posebnim tajnikom Posebne skupštine Biskupke sinode za Ameriku.

Kao predsjednik Argentinske biskupske konferencije pokazao je teološku pripremljenost i svoj duh pastira koji se zauzimao za unošenje svjetla evanđelja u sve dimenzije ljudskog života i kulture. Pokazatelj toga je dijalog započeo 1996. godine s predstavnicima svih sektora nacionalnog života.

Kardinalom ga je imenovao papa Benedikt XVI. na konzistoriju 24. studenoga 2007. godine s naslovom crkve Gospe Žalosne na Trgu Buenos Aires u Rimu.

Prema statistikama Svete Stolice, trenutno je drugi najstariji živući kardinal Katoličke Crkve. Od njega je 11 mjeseci stariji kardinal Alexandre do Nascimento iz Angole.

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Bila
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Mostar 100,00
Međugorje 98,3

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

